

kadın bülteni

SAYI: 28

Çankaya'da kadınlar eşitlik mücadelesini sahaya taşıdı

Çocuk dostu yerel yönetim: Çankaya belediyesinden katılımcı model

2024 Küresel Cinsiyet Farkı Raporu ne diyor?

Antropoloji ile aile içi şiddete dair önyargıları yenebiliriz

Çankaya
BELEDİYESİ
DİJİTAL BÜLTEN

Haziran-Temmuz-Ağustos | 2025

Çankaya

BELEDİYESİ

KADIN BÜLTENİ

28. Sayı | Haziran-Temmuz-Ağustos | 2025

içindekiler

- ▶ Çankaya'da kadınlar eşitlik mücadelesini sahaya taşıdı **4**
- ▶ Etkinliklerimiz **7**
- ▶ Çankaya'da, Belediyelerde Toplumsal Cinsiyetin Anaakımlaştırılması Eğitimi **8**
- ▶ Çocuk dostu yerel yönetim: Çankaya belediyesinden katılımcı model **9**
- ▶ 2024 Küresel Cinsiyet Farkı Raporu ne diyor? **14**
- ▶ Ders kitapları toplumsal cinsiyet eşitliğini nasıl etkiliyor? **22**
- ▶ Genç erkeklerde yükselen kadın düşmanlığı ve çevrimiçi şiddeti nasıl önleyebiliriz? **25**
- ▶ Son antropolojik çalışmalara göre önyargılar toplumsal cinsiyet eşitsizliğini körüklüyor **29**
- ▶ Antropoloji ile aile içi şiddete dair önyargıları yenebiliriz **32**
- ▶ Feminist Portre: Margaret Mead **36**

ÖNSÖZ

Değerli Çankayalılar,

Ankara'mızın gözbebeği Çankaya'da kadınların hayatını kolaylaştırmak, fırsat eşitliğini güçlendirmek için durmaksızın çalışıyoruz.

İlhamımız ise kadınların bilgiyle, emekle ve dayanışmalarıyla ördükleri mücadeleleridir.

Bu mücadele, ilçemizi her gün daha da güçlendirmektedir.

Çankaya Kadın Bülteni'nin 28. sayısında; antropolojiden eğitime, çocuk haklarından yerel yönetimlerde katılımcılığa kadar kadınların yaşamın her alanındaki varlığına, karşılaştığı eşitsizliklere ve bu eşitsizliklere karşı birlikte ürettiğimiz politikalara yer verdik.

Çankaya Belediyesi olarak, kadınların görünür kılındığı; toplumsal cinsiyet eşitliğinin temel ilke haline geldiği bir yerel yönetim anlayışı için kararlılıkla çalışıyoruz. Tüm uygulamalarımızda adaleti, eşitliği ve katılımcılığı esas alıyoruz.

Çünkü biliyoruz ki eşitlik; güvenli, huzurlu ve adil bir toplumun vazgeçilmez ilkesidir.

Hep birlikte, dayanışma içinde, daha adil ve daha eşit bir gelecek için çalışmaya devam edeceğiz.

Geleceğimizi, cinsiyet eşitliği temelinde şekillendirme mücadelesinde, her zaman tam destekçiniz olacağız.

Kadınlar güçlenecek; Çankaya kadınlar ile güçlenecek.

Hüseyin Can Güner
Çankaya Belediye Başkanı

Çankaya'da kadınlar eşitlik mücadelesini sahaya taşıdı

**Başlama vuruşu
ilk kadın
futbol hakemi
Lale Orta'dan
geldi.**

Çankaya Belediyesinin, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü, Eşitlik ve Farkındalık ayı etkinlikleri sporla devam etti. TED Üniversitesinde "Sporda Kadın" temasıyla gerçekleşen etkinliklerde "Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Kadının Spordaki Yerini Konuşuyoruz" başlıklı panel ve Futsal Dostluk Maçı düzenlendi.

Kadının spordaki yeri konuşuldu

Etkinliklerden ilki TED Üniversitesi Çok Amaçlı Salon'da gerçekleşen "Toplumsal Cinsiyet Bağlamında Kadının Spordaki Yerini Konuşuyoruz" başlıklı panel oldu.

Hacettepe Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Canan Koca, TED Üniversitesi öğretim üyeleri Dr.

Burcu Asena ile Dr. Bezen Balamir Coşkun, TED A Kadın Voleybol Takımı Menajeri Begüm Özsu ve İstanbul Okan Üniversitesi Spor Yöneticiliği Bölümü Başkanı Prof. Dr. Lale Orta'nın konuşmacı olarak yer aldığı panelde toplumsal cinsiyet perspektifinden spor kavramı ele alınarak kadın sporcuların, yerel, bölgesel ve küresel ölçekte yaşadığı zorluklar dile getirilirken geçmişten bugüne sporda kadın olmanın geldiği nokta değerlendirildi.

Panel boyunca ziyaret edilen "Dayanışma Stantları" ise birçok sivil toplum örgütüne ev sahipliği yaptı. Stantlara gelip bilgi almak ve üye olmak isteyen üniversiteliler, aynı zamanda eğlenceli oyunlar da oynayarak dayanışmaya katkı sağladı.

Futsal Dostluk Maçı

Bir diğer etkinlik ise Çankaya Belediyesinin kadın çalışanları ile sivil toplum örgütlerinin kadın temsilcileri arasında düzenlenen "Futsal Dostluk Maçı" oldu. Kadınların toplumsal hayatta daha aktif rol almasını teşvik etmek ve sporda dayanışmaya farkındalık oluşturmak amacıyla hazırlanan etkinlik, TED Üniversitesi Kapalı Spor Salonu'nda gerçekleşti. Üzerlerinde 6284 yazan ve karikatürize edilmiş kadın yüzü temsillerinin Venüs (kadın) sembolünü oluşturduğu tişörtlerle sahaya çıkan kadınlar, Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'a da dikkat çekti. Türkiye'nin ilk kadın futbol hakemi ve futbol antrenörü Lale Orta'nın vuruşuyla başlayan maçta, kıyasıyla rekabet ve centilmenlik bir aradaydı. Bol gollü geçen maçta izleyicilerin coşkulu tezahüratları ise mücadeleye renk kattı.

Toplumsal cinsiyet eşitliği için sahadaydılar

Kadın dayanışmasını ön plana çıkaran etkinlik sonunda her iki takım da galibiyet kupasıyla ödüllendirildi. Çankaya Belediyesi adına ödülleri, Başkan Yardımcısı Tutku Kurt Bayyurt takdim etti. Maçta her alanda toplumsal cinsiyet eşitliğine dikkat çekmek amacıyla "Eşitlik Mücadelemizden Vazgeçmiyoruz" yazılı pankart açan kadınlar, toplumsal farkındalık mesajı verdi. Maçta omuz omuza top koşturan kadınlar, birlikte hatıra fotoğrafı çektirerek dayanışma ve mücadelelerini belgeledi. ■

Kadın dayanışmasını ön plana çıkaran etkinlik sonunda her iki takım da galibiyet kupasıyla ödüllendirildi.

Etkinliklerimiz

Kadın emeği, tasarım gücü ve sürdürülebilirlik aynı sahnede buluştu!

Kadın emeğini görünür ve değerli kılmak amacıyla kadın kooperatifleriyle işbirliği içinde çalışıyoruz. Zeytindalı ve BİKA Kadın Kooperatifleri ile birlikte düzenlediğimiz, Avrupa Birliği destekli Dance of Stings (İğnelerin Dansı) projesinin kapanışında sahnelenen "Üretimde Sıfır Atık" defilesinde, kadınların tasarladığı kıyafetler sıfır atık vurgusuyla sergilendi.

Defilede emeğin, tasarımın ve dönüşümün ne kadar güçlü şekilde buluşabildiğine hep birlikte tanıklık ettik.

Kadınları desteklemeye devam ediyoruz

Kadın emeğini desteklemek ve görünür kılmak için her hafta Cuma, Cumartesi ve Pazar günleri İsmet İnönü Parkı'nda Kadın Emeği Pazarı kuruyoruz.

Çankaya'da, Belediyelerde Toplumsal Cinsiyetin Anaakımlaştırılması Eğitimi

Çankaya Belediyesi, 2024-2028 Yerel Eşitlik Eylem Planı (YEEP) kapsamında “Belediyelerde Toplumsal Cinsiyetin Anaakımlaştırılması” başlıklı bir eğitim düzenledi. Çağdaş Sanatlar Merkezinde düzenlenen eğitime Çankaya Belediyesinin iç paydaşlarından oluşan Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu üyeleri katıldı.

Çankaya Belediyesi, Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü öncülüğünde 2024-2028 Yerel Eşitlik Eylem Planı (YEEP) çalışmalarına devam ediyor. Avrupa Belediyeler ve Bölgeler Konseyi (CEMR) tarafından hazırlanan Avrupa Yerel Yaşamda Kadın-Erkek Eşitliği Şartı kapsamında oluşturulan YEEP çerçevesinde iç paydaş toplantısı düzenleyen belediyemiz, “Belediyelerde Toplumsal Cinsiyetin Anaakımlaştırılması” başlıklı bir eğitim gerçekleştirdi. Çağdaş Sanatlar Merkezi Gülten Akın Salonunda düzenlenen eğitime Çankaya Belediyesinin iç paydaşlarından oluşan Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Çalışma Grubu üyeleri katıldı.

İlk oturumunda, toplumsal cinsiyet tanımı üzerinden kadının maruz kaldığı ayrımcılıklar değerlendirildi. İkinci oturumda ise pozitif ayrımcılık ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin belediye hizmetlerine nasıl entegre edilebileceği üzerinde durularak, anaakımlaştırma kavramı ele alındı.

Toplumsal cinsiyet eşitliği belediyelere entegre ediliyor

Eğitimin açılış konuşmasını Çankaya Belediyesi Başkan Yardımcısı Tutku Kurt Bayyurt yaptı. Ardından bağımsız psikolog Zehra Tosun tarafından iki oturum şeklinde verilen eğitimin

Yerel yönetimlere vizyon oluşturuluyor

2024-2028 YEEP çerçevesinde gerçekleştirilecek çalışmalarla, kadınların yaygın eğitime katılımını artırmak, istihdama ve yerel karar alma süreçlerine eşit katılımını sağlamak, barınma ve kentsel hizmetlerden eşit biçimde yararlanması, sağlık hizmetlerine erişiminin kolaylaştırılması hedefleniyor. İç paydaş eğitimiyle ise bu bağlamda Çankaya bölgesi merkezli sorunların ve çözüm önerilerinin neler olabileceğine ilişkin yeni bir bakış açısı oluşturmak amaçlanıyor. ■

Çocuk dostu yerel yönetim: Çankaya belediyesinden katılımcı model

Hak temelli proje ve hizmetleriyle örnek olan Çankaya Belediyesi, bünyesindeki Çocuk Hakları Birimi ile çocuk politikalarını kurumsal bir zemine taşıyor. Çocuk dostu politikaları geliştirmeyi hedefleyen Çocuk Hakları Biriminin bu kapsamdaki uygulama ve projelerini birim sorumlusu Dilara Şahin anlattı. Yaşamkent'te yer alan 23 Nisan Çocuk Hakları Biriminde aynı zamanda eğitimler de veren Şahin, çocukların yerel katılım süreçlerinde aktif rol oynamalarını amaçladıklarını belirtti.

Çocuk dostu kentler vizyonuyla yola çıkan Çankaya Belediyesi, çocukların yalnızca hizmet alan değil, karar veren bireyler olarak görülmesi gerektiğini savunarak bu hedefle Çocuk Hakları Birimini hayata geçirdi.

Çocuklara yönelik koruyucu-önleyici hizmetleri katılımcı mekanizmalarla bütünleştiren Çocuk Hakları Biriminin çalışmalarını birim sorumlusu Dilara Şahin, 23 Nisan Çocuk Hakları Biriminde anlattı.

Kurumsal dönüşümün temeli

Çankaya Belediyesinde “Çocuk Hakları Birimi” ne zamandan beri var ve birim çatısı altında neler yapılıyor?

Çankaya Belediyesi Çocuk Hakları Birimi, 1 Ocak 2025 tarihi itibarıyla Kreş Müdürlüğü bünyesinde, çocuk haklarına dayalı yerel yönetim anlayışı doğrultusunda yapılandırılarak aktif faaliyetlerine başladı. Birim, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme (BM ÇHS), Çocuk Hakları Evrensel Bildirgesi ve Türkiye’nin taraf olduğu ulusal/uluslararası sözleşmeleri temel alarak faaliyet yürütüyor. Temel misyonumuz, çocukların korunma, gelişim, katılım ve yüksek yararını gözeten hak temelli yaklaşımı yerel ölçekte güçlendirmektir. Bu kapsamda; çocuklara yönelik katılımcı mekanizmaların inşası, çocuk hakları temelli farkındalık eğitimleri, çocuk odaklı riskli sosyal hizmet haritalamasına ve ihtiyaç analizine dayalı disiplinler arası işbirliğiyle geliştirilen koruyucu-önleyici hizmet modelleri üzerine çalışmalar yapmaktayız. Çocuk alanında çalışmak çok aktörlü bir işbirliği gerektirdiğinden, sadece çocukları değil ebeveyn ve çocuklarla çalışan profesyonelleri de destekleyici, güçlendirici çalışmalar yapmaktayız. Aynı zamanda, çocukların sesinin karar alma süreçlerine etkisini sağlayacak sistematik danışma mekanizmalarının kurulması yönünde çocukların katılımını esas alan ve çocuklarla birlikte geliştirilen öncül çalışmalar da gündemimizde yer almaktadır.

Çocuklara yönelik hizmetlerde bütüncül yaklaşım

Çankaya Belediyesinde çocuk çalışmalarını genel olarak özetleyebilir misiniz?

Çankaya Belediyesinin çocuklara yönelik çalışmaları, çocukluk döneminin çok boyutlu doğasını gözeterek hak temelli bir çerçevede yürütülmektedir. Kurumlar arası işbirliği ile geliştirilen bu ekosistem içinde belediyenin

“Çankaya Belediyesi Çocuk Hakları Birimi, 1 Ocak 2025 tarihi itibarıyla Kreş Müdürlüğü bünyesinde, çocuk haklarına dayalı yerel yönetim anlayışı doğrultusunda yapılandırılarak aktif faaliyetlerine başladı.”

farklı hizmet birimlerinde çocuklara yönelik çalışmalar çok aktörlü biçimde ele alınıyor. Belediye birimlerinin bünyesinde hizmet veren kreşler, oyun evleri, çocuk atölyeleri ve kültür-sanat merkezleri, hazırlık kursları, havuzlarda verilen eğitimler, bebek kütüphaneleri ve oyuncak kütüphaneleri aracılığıyla ilçemizde 0-18 yaş arası çocuklara, her birey için bilişsel, sosyal, duygusal ve fiziksel gelişimini destekleyici çok boyutlu etkinlikler sunuluyor. Ayrıca risk altındaki çocuklara yönelik erken müdahale sistemleri geliştirme çalışması yapıyoruz. Bu çalışmaların kurumsal sürdürülebilirliğini sağlamak amacıyla belediyemiz bünyesinde, ilgili müdürlükler arası eşgüdümle çalışan bir “Çocuk Çalışma Grubu” oluşturuldu. Bu yapı aracılığıyla çocuk politikaları, disiplinler arası yaklaşımla ele alınırken, veri temelli analizler, hizmet tasarımı ve uygulama süreçlerinde ortak akıl ve uzmanlık paylaşımı esas alınıyor. Belediyemiz, çocukların yalnızca hizmet alıcısı değil, hak öznesi olarak tanınmasını ve karar alma süreçlerine etkin katılımlarının teminat altına alınmasını önceleyen çocuk dostu bir yerel yönetim anlayışıyla, çocuk hakları ekseninde yeni yapılandırılan Çocuk Hakları Birimi olarak kurumsal bir dönüşüme zemin hazırlıyor.

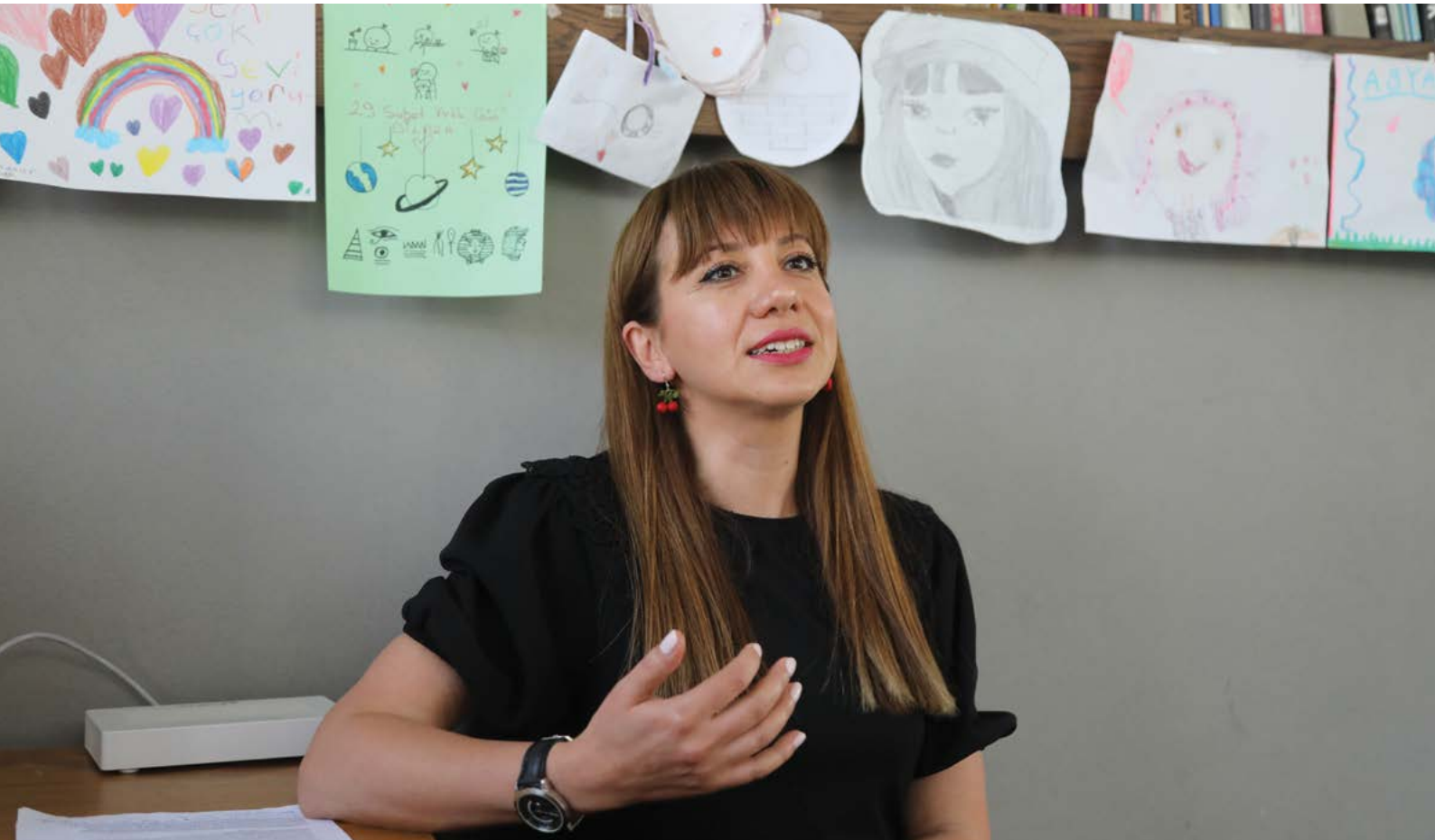
Belediyelerde Çocuk Hakları Biriminin önemi nedir?

Çocuk Hakları Birimi, çocuk merkezli yerel politika üretiminde temel birim işlevi görüyor. Birim olarak; çocuk refahı politikalarının yerel düzeyde izlenmesi, çocuklara yönelik sosyal hizmetlerin eşitlik temelli sunulması, çocukların yaşam alanlarının çocuk dostu kentsel planlama ilkelerine uygun olarak düzenlenmesi ve çocuk katılım mekanizmalarının kurulmasını hedefliyoruz. Bu ayrıca; yerel yönetimlerin, merkezi yönetimle olan görev paylaşımı bağlamında çocuklara yönelik hizmetlerde tamamlayıcı rol üstlenmesini mümkün kılar. Çocuk Hakları Birimi, aynı zamanda kamu, sivil toplum ve akademi arasında köprü işlevi görerek bütüncül çocuk politikalarının yerel düzeyde sürdürülebilirliğini teminat altına alır.

Demokratik katılım hakkı olarak çocuk temsiliyeti

Çocuk katılımı konusunda ne gibi çalışmalar planlıyorsunuz?

Çocuk katılımını yalnızca bir iyi niyet göstergesi değil, çocukların toplumsal özelliklerinin tanınması bakımından temel bir demokratik hak olarak ele alıyoruz. Planladığımız çalışmalar, çocuk hakları savunucusu ve akademisyen Roger Hart'ın "Katılım Merdiveni" modeli doğrultusunda; çocukların bilgi alma, görüş ifade etme, karar alma süreçlerine etki etme ve kararları birlikte oluşturma düzeylerine karşılık gelen çok katmanlı katılım mekanizmalarını içeriyor. Bu çerçevede; yaş ve gelişim düzeyine uygun yapılandırılmış çocuk forumları, mahalle düzeyinde çocuk temsiliyet sistemleri, çocuk meclisi, dijital katılım platformları ile kent konseylerinde entegre çalışan çocuk danışma

kurulları planlıyoruz. Bu yaz çocuk temsiliyet sistemlerine başlayacağız. Çankaya bölgesinin Karapınar, Kırkkonaklar, Dikmen gibi çeşitli lokasyonlarında geliştireceğiz. Yaşamkent'te bu programa başladık. Mahallede muhtarlarla çalışabileceğimiz mahalle bazlı bir Çocuk Çalıştayı olacak. Çocuk Meclisini de bu çalıştaylar neticesinde Kent Konseyi ile birlikte eşgüdümlü olarak kurmayı hedefliyoruz. Ayrıca, yasal mevzuatta karşılığı bulunan ve çocukların yerel yönetimlere erişimini kolaylaştıracak çocuk-yetişkin danışma kurullarının kurulması da gündemimizde. Bu yapıların her biri, çocukların yalnızca dinlenen değil, karar süreçlerine yön veren aktörler olmasını sağlayacak araçlardır. Öte yandan, katılım sistemlerinin fiziksel ve kültürel erişilebilirlik ilkeleri temelinde tasarlanması için özel düzenlemeler de yapmayı planlıyoruz.

Yerel Eşitlik Eylem Planı'nda çocukların ihtiyacı belirlenmeli

Biliyorsunuz, Çankaya Belediyesi'nin 3. Yerel Eşitlik Eylem Planı var. Çocukların beklentileri buraya nasıl yansıtılabilir?

3. Yerel Eşitlik Eylem Planı'nın hazırlık, uygulama ve izleme süreçlerinde çocukların görüş, beklenti ve eleştirilerinin sistematik biçimde alınması, planın hem kapsayıcılığını hem de yerel demokrasinin niteliğini artıracığına inanıyoruz. Çocukların yalnızca faydalanıcı değil, eşit hak öznesi ve karar süreçlerinin parçası aktörler olarak tanınması; toplumsal eşitliğe dair stratejilerin sürdürülebilirliğini güçlendirecektir.

Bu çerçevede, çocuklara yönelik yaş ve gelişim düzeyine uygun nitel veri toplama araçları (çocuk dostu anketler, odak grup görüşmeleri, yaratıcılık drama temelli analizler, katılımlı gözlem teknikleri vb.) kullanılarak, çocukların öncelikli ihtiyaçlarının ve eşitsizlik algılarının belirlenmesi mümkün. Çocuk önce kendi ihtiyaçlarını tespit etmeli. "Ben bir bireyim, yaşadığım çevrede neye ihtiyacım var?" diyebilmeli. Eşitsizlik algılarını belirlemek bu bakımdan da

mümkün olacaktır. Elde edilen bulgular; planın hedeflerinin şekillendirilmesi, faaliyet alanlarının önceliklendirilmesi ve performans göstergelerinin çocuk perspektifinden düzenlenmesi açısından önemli bir kaynak oluşturacaktır.

Çocukların, planın sadece yazım sürecine değil, aynı zamanda uygulama, izleme ve değerlendirme süreçlerine de katılabilmesi için kurumsal ve sürekli mekanizmalar gereklidir. Bu kapsamda, çocuk temsilcilerinden oluşan bağımsız bir Çocuk İzleme Kurulu oluşturularak, planın çocuk hakları perspektifinden denetlenmesi sağlanabilir. Bunun yanında, çocuk meclisi gibi ortak danışma kurulları aracılığıyla karar alma süreçlerinde kuşaklar arası ortak akıl geliştirilmesi desteklenebilir.

Kırılgan gruplar ve kırsal bölgelere yönelik öncelikler

Çankaya'nın kırsal bölgelerindeki dezavantajlı çocuklara yönelik bir planlamanız var mı?

Uzun ve kısa vadede birçok hedefimiz var. Her bölgedeki çocuk hakları çalışmalarımız oradaki ihtiyaca ve haritalanmaya göre şekilleniyor. Çankaya büyük bir lokasyon, biz 23 Nisan Çocuk Hakları Birimi olarak tek bir merkezde açıldık ancak farklı yerlerde de birimimizi aktifleştireceğiz. Maltepe'de bir çocuk meclisimiz olacak. Dezavantajlı bölgelerde daha fazla birim açmak için hazırlık yapıyoruz. Yaşamkent bölgesinde yapılan herhangi bir hizmet ve eğitim, Kırkkonaklar, Karapınar, Esat, Cebeci, Dikmen gibi hangi bölgede ihtiyaç varsa talebe göre oralarda da olacak.

Bunun yanı sıra ebeveynlerin tutum ve davranışları da bu kapsamda bizim için önemli. Avantajlı bölgelerdeki ebeveynlerin tutum ve davranışları ile dezavantajlı bölgelerdekilerin davranışları birbirinden farklı. Burada da bize sivil toplum kuruluşları yardımcı oluyor. Özellikle kreşlerimizde küçük yaş grubu öğrencilerimizin ebeveynlerine babalık eğitimleri yapıldı. Daha

**“Çankaya
Belediyesinin
çocuklara yönelik
çalışmaları,
çocukluk
döneminin çok
boyutlu doğasını
gözeten hak temelli
bir çerçevede
yürütülmektedir.”**

büyük yaş gruplarının ebeveynlerine yönelik ise çocuklarla iletişim ve hijyen konularında eğitimler planlanıyor. Sivil toplum kuruluşları ve akademik kurumumuz bu konuda bizi yalnız bırakmıyor. Çankaya Belediyesi, çocuk bakış açısıyla, kurumsal bir dönüşüme girdi. Hizmetler ve yenilikler de artık tek bir birimden çocuk dostu bakış açısıyla çıkıyor. Ortak akli kullanabilen, uzman paydaşlarla bir arada olabilen ve bunu nesilden nesile yazılı metinler halinde aktarabilecek çalışmalar yapmayı hedefliyoruz.

Çocuk odaklı ve katılımcı planlama için güçlendirici adımlar

Ayrıca planın çocuklarla ve çocuklar için daha etkili hale gelmesi adına yapılabilecek birçok katkı da var. Çocuk Meclisi ve mahalle temsiliyet yapıları planla ilişkilendirilerek, çocukların doğrudan politika yapım sürecine katılımı sağlanabilir, eylem planının çocuklar için sadeleştirilmiş ve görselleştirilmiş bir versiyonu hazırlanarak, çocuk dostu politika metinleri kamuoyuyla paylaşılabilir. Kırılgan gruplar (mülteci çocuklar, engelli çocuklar, çalışan çocuklar) için özel eşitlik stratejileri tanımlanabilir. Kamusal alanların yeniden düzenlenmesinde çocukların mekânsal deneyimlerine dayalı katılımcı kent tasarımı atölyeleri gerçekleştirilebilir. Planın yaygınlaştırılması sürecinde okullar, çocuk STK'lar ve akademi ile çok paydaşlı işbirlikleri kurulabilir. Çocukların toplumsal cinsiyet eşitliği, ayrımcılıkla mücadele ve hak temelli düşünce konularında kapasite geliştirme atölyeleri düzenlenebilir. Belediyenin çocuklarla çalışan personeline yönelik çocuk hakları ve eşitlik temelli mesleki gelişim programları hayata geçirilebilir ■

2024 Küresel Cinsiyet Farkı Raporu ne diyor?

Küresel Cinsiyet Farkı Raporu, 146 ekonomide cinsiyet eşitliğini karşılaştırmalı olarak değerlendirerek, dünya ekonomilerinin üçte ikisinde cinsiyet eşitliği gelişmelerinin analizine temel oluşturmaktadır. Rapor, 0-100 ölçeğinde puanlar vermektedir ve bu puanlar, eşitliğe doğru kat edilen mesafe (yani kapatılan cinsiyet uçurumunun yüzdesi) olarak yorumlanabilir. Ülkeler arası karşılaştırmalar, cinsiyet uçurumunu kapatmak için en etkili politikaların belirlenmesine yardımcı olmaktadır.

Küresel sonuçlar ve eşitliğe ulaşma süresi

Rapora dahil edilen 146 ülkenin tümü için 2024 yılının küresel cinsiyet farkı puanı yüzde 68,5 olarak gerçekleşmiştir. Geçen yılki raporla karşılaştırıldığında, küresel cinsiyet farkı yüzde 0,1 kapanmıştır. 2023'e göre anlamlı ve yaygın bir değişim olmaması, eşitliğe ulaşma sürecinin yavaşladığını göstermektedir. Mevcut verilere göre, tam eşitliğe ulaşmak 134 yıl sürecek gibi görünmektedir. Bu da 2030 Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerinin ancak yaklaşık beş nesil sonra gerçekleşebileceği anlamına gelmektedir.

Küresel Cinsiyet Farkı Raporu, her yıl dört temel boyutta (Ekonomik Katılım ve Fırsatlar, Eğitim Düzeyi, Sağlık ve Hayatta Kalma, Siyasi Güç) cinsiyet eşitliğinin mevcut durumunu ve gelişimini karşılaştırmalı olarak değerlendiriyor.

Ayrıca:

- ◆ 2024 Küresel Cinsiyet Farkı Raporu, hiçbir ülkenin tam cinsiyet eşitliğine ulaşamadığını, ancak rapora dahil edilen ekonomilerin yüzde 97'sinin farkın yüzde 60'ından fazlasını kapattığını göstermektedir. Bu oran 2006'da yüzde 85'ti.
- ◆ İzlanda, yüzde 93,5 ile son 15 yıldır olduğu gibi yine birinci sırada yer almaktadır. Ayrıca, cinsiyet farkının yüzde 90'ından fazlasını kapatmış tek ekonomi olmaya devam etmektedir. İlk 10'da yer alan diğer dokuz ekonomiden sekizi, farkın yüzde 80'inden fazlasını kapatmıştır.
- ◆ Avrupa ekonomileri, küresel ilk 10'da yedi sırayı işgal etmektedir. İzlanda'dan sonra yüzde 87,5 ile Finlandiya ikinci, yüzde 81,6 ile İsveç beşinci, yüzde 81 ile Almanya yedinci, yüzde 80,2 ile İrlanda dokuzuncu ve yüzde 79,7 ile İspanya 10. sırada yer almaktadır. Diğer sıralarda ise Doğu Asya ve Pasifik (Yeni Zelanda yüzde 83,5 ile dördüncü), Latin Amerika ve Karayipler (Nikaragua yüzde 81,1 ile altıncı) ve Sahra Altı Afrika (Namibya yüzde 80,5 ile sekizinci) ekonomileri yer almaktadır. Litvanya ve Belçika ilk 10'dan düşerken, İspanya ve İrlanda sırasıyla ilk ona yükselerek

2024'te en iyi performans gösteren ülkeler arasına katılmıştır.

- ◆ 2024 endeksinde yer alan 146 ekonomi arasında, Sağlık ve Hayatta Kalma cinsiyet farkı yüzde 96, Eğitim Düzeyi farkı yüzde 94,9, Ekonomik Katılım ve Fırsatlar farkı yüzde 60,5 ve Siyasi Güçlendirme farkı yüzde 22,5 oranında kapanmıştır.
- ◆ Genel olarak, en önemli değişim Siyasi Güçlendirme alanında görülmektedir. Bu alanda eşitlik, 2006 yılından bu yana 8,3 puanlık bir artışla yüzde 22,8'e ulaşmıştır. Ekonomik Katılım ve Fırsatlar ile Eğitim Düzeyi alanlarında eşitlik sırasıyla 4,8 ve 4,2 puanlık artış kaydetmiştir. Sağlık ve Hayatta Kalma, 2006 yılından bu yana (-0,2 puan) ılımlı bir düşüş gösteren tek endekstir.
- ◆ Bu yılın sonuçları Eğitim Düzeyi'nde eşitliğin sağlanması için bekleme süresini 20 yıla (2023'e göre +4 yıl), Siyasi Güçlenme'de ise 169 yıla (2023'e göre +7 yıl) uzatırken, Ekonomik Katılım ve Fırsatlar'da bu süreyi 152 yıla (2023'e göre -17 yıl) kısaltmıştır. Sağlık ve Hayatta Kalma alanlarında cinsiyet uçurumunun kapanması için gereken süre ise belirsizliğini koruyor.

Bölgesel sonuçlar ve eşitliğe ulaşma süresi

- ◆ **Avrupa**, 2024 bölgesel cinsiyet farkı sıralamasında başı çekiyor. 2024 yılında uçurumun yüzde 75'ini kapatarak 2006'dan bu yana toplamda +6,2 puanlık bir iyileşme kaydetti. Avrupa'nın en büyük beş ekonomisi olan İzlanda, Finlandiya, Norveç, İsveç ve Almanya, küresel sıralamada ilk 10'da yer almaktadır. Ancak, bölgedeki 40 ekonomiden 21'i cinsiyet farkının yüzde 75'inden fazlasını kapatmış olsa da, en üst ve en alt sıralar arasındaki fark, bölge içinde geniş eşitsizliklerin olduğunu göstermektedir. En üst sırada yer alan İzlanda, en alt sırada yer alan Türkiye'nin 29 puan önünde bulunmaktadır. Avrupa, ekonomik eşitlikte mütevazı bir ilerleme kaydetmiş ve Ekonomik Katılım ve Fırsatlar puanında yüzde 0,4'lük hafif bir artışla (67,8) 10. sırada yer almıştır. Bölgenin eğitimde cinsiyet eşitliği puanı küresel olarak üçüncü en yüksek seviyededir (99,5), ancak sağlık eşitliği durgunlaşmıştır. Yükseliş eğilimi gösteren Avrupa, siyasi eşitlikte 2024 yılında tüm bölgeler arasında en yüksek puanı (36) almıştır.
- ◆ İkinci sırada yer alan **Kuzey Amerika**, yüzde 74,8'lik bir cinsiyet eşitliği puanı bildirmiştir. Ancak diğer bölgelere kıyasla, bölge 2006'dan bu yana bölgesel cinsiyet uçurumunu +4,3 puan kapatmıştır. Ekonomik Katılım ve Fırsatlar alt endeksinde lider olmasına rağmen, ekonomik eşitlik puanı, kazanılan gelir ve üst düzey liderlik pozisyonlarında kadınların temsiline eşitsizlikleri yansıtarak yüzde 76,3'e hafifçe gerilemiştir.

Tüm sürümlerde istikrarını koruyan Kuzey Amerika, Eğitim Düzeyi'nde yüzde 100, Sağlık ve Hayatta Kalma'da yüzde 96,9 puan almıştır. Siyasi Güçlenme'de Kuzey Amerika yüzde 26 puanla üçüncü sırada yer almakta ve 2006 yılından bu yana ilerleme kaydetmekle birlikte, bakanlık ve parlamento pozisyonlarında kadınların temsiline yetersizliği devam etmektedir.

- ◆ Üçüncü sırada yüzde 74,2 cinsiyet eşitliği puanı ile **Latin Amerika ve Karayipler** yer almaktadır. Bölge, 2006 yılından bu yana en büyük sıçramayı gerçekleştirerek genel farkı 8,3 puan azalttı. Bölge, işgücüne katılım ve mesleki rollerdeki güçlü eşitlik sonucunda, 2023 yılına göre +0,5 puanlık hafif bir artışla yüzde 65,7'lik bugüne kadarki en yüksek ekonomik eşitlik puanına ulaştı. Eğitim Düzeyi ve Sağlık ve Hayatta Kalma oranları sırasıyla yüzde 99,5 ve yüzde 97,6 ile sabit kalmıştır. Çoğu ekonomide okuryazarlık ve eğitim kayıtlarında eşitlik görülse de, erişimde eşitsizlikler devam etmektedir. Latin Amerika ve Karayipler, yüzde 34 ile tüm bölgeler arasında ikinci en yüksek Siyasi Güçlendirme puanına sahiptir ve 2006 yılından bu yana farkı 22,4 puan azalmıştır.
- ◆ **Doğu Asya ve Pasifik**, yüzde 69,2'lik genel cinsiyet eşitliği puanı ile dördüncü sırada yer almaktadır. 2006 yılından bu yana genel olarak +3,1 puanlık olumlu bir değişim olsa da, o tarihten bu yana sadece Yeni Zelanda ve Filipinler küresel ilk 10'a girmiştir. Bölgenin Ekonomik Katılım ve Fırsatlar puanı yüzde 71,7 ile 2023'ten bu yana ilerleme kaydetmiş olsa

da, işgücüne katılım oranları ve işgücündeki temsil açısından ülkeler arasında önemli eşitsizlikler ortaya çıkmaktadır. Bölgenin Eğitim Düzeyi cinsiyet eşitliği puanı yüzde 95,1 ile okuryazarlık ve okullaşma düzeylerindeki cinsiyet farkını yansıtmaktadır. Sağlık ve Hayatta Kalma, hafif bir iyileşmeye rağmen yüzde 95 ile son sırada yer almaktadır ve bazı ülkeler sağlıklı yaşam beklentisi ve cinsiyet doğum oranı eşitliği konusunda hâlâ geridedir. Siyasi Güçlenme, 2006 yılından bu yana genel olarak iyileşmiştir (+3,4 puan), ancak 2024 yılındaki yüzde 14,5'lik puanıyla diğer bölgelere göre sondan üçüncü sırada yer almaktadır.

- ◆ **Orta Asya**, yüzde 69,1'lik puanla sekiz bölge arasında beşinci sırada yer almaktadır. Eşitlik puanında hafif bir gerileme olmasına rağmen, 2006 yılından bu yana toplamda +2,3 puanlık bir iyileşme kaydedilmiştir. Önemli olarak, Orta Asya'daki yedi ekonominin tümü yüzde 67 veya üzerinde eşitlik düzeyine ulaşmış olup, Ermenistan (yüzde 72,1), Gürcistan (yüzde 71,6) ve Kazakistan (yüzde 71) bölgeye öncülük etmektedir. En yüksek ve en düşük performans gösteren ülkeler arasında 4,8 puanlık farkla Orta Asya, en homojen gruptan biridir. Bölge, Eğitim Düzeyi'nde neredeyse eşitlik

durumunu korumakta ve Kuzey Amerika'nın (yüzde 100) ardından tüm bölgeler arasında ikinci en yüksek puanı almıştır (yüzde 99,6). Ancak bölge, hem ekonomik hem de siyasi eşitlikte gerileme kaydetmiştir: Yüzde 73,4'lük Ekonomik Katılım ve Fırsat Eşitliği puanı 2023'e göre -0,6 puan düşmüştür ve yüzde 12,8'lik Siyasi Güçlendirme Eşitliği puanı -1,6 puan azalmıştır.

- ◆ Altıncı sırada, cinsiyet eşitliği puanı yüzde 68,4 olan **Sahra Altı Afrika** yer almaktadır. Bölge, 2006 yılından bu yana toplamda +5,6 puanlık bir ilerleme kaydetmiştir. 35 ekonomiden 21'i ilk 100'de yer alırken, Namibya ilk 10'da yer alan ülkeler arasında öne çıkmaktadır. Bölgedeki ülkelerin yarısından fazlası cinsiyet uçurumunun yüzde 70'inden fazlasını kapatmıştır; ancak, en üst ve en alt sıralar arasında 22,8 puanlık bir fark bulunmaktadır. Ekonomik Katılım ve Fırsatlar yüzde 68,1 ile işgücüne katılımda ilerleme ve teknik ve mesleki rollerde olumlu sonuçlar elde edilmiştir. Eğitim Düzeyi sıralamasında son sırada yer alan Sahra Altı Afrika, yüzde 88,9'luk puanla kapatılması gereken en büyük farka sahiptir. Sağlık ve Hayatta Kalma yüzde 97,1'deyken, Siyasi Güçlenme yüzde 22,6 ile iyileşme göstermiş ve özellikle Mozambik ve Güney Afrika'da bakanlık ve parlamento temsilinde önemli adımlar atılmıştır.
- ◆ 2024'te, **Güney Asya** yüzde 63,7'lik cinsiyet eşitliği puanıyla yedinci sırada yer almaktadır. Bölge, raporların yayınlandığı dönem boyunca

değişken bir seyir izlemiş olsa da, 2006 yılından bu yana yüzde 3,9'luk mütevazı bir iyileşme kaydetmiştir. Bölgedeki yedi ekonomiden altısı ilk 100'ün altında yer almaktadır ve bölgedeki sadece altı ülke cinsiyet uçurumunun üçte ikisini kapatmıştır. Güney Asya, Ekonomik Katılım ve Fırsatlar alanında son sırada yer almaktadır. Yüzde 38,8'lik cinsiyet eşitliği puanı, kadınların işgücüne katılım oranlarının düşük olduğunu ve liderlik rollerinde önemli cinsiyet eşitsizlikleri olduğunu göstermektedir. Eğitim Düzeyi yüzde 94,5 ile 2006'dan bu yana +13,4 puanlık bir ilerleme kaydetmiştir, ancak okuryazarlık ve eğitimde, özellikle Pakistan ve Nepal'de önemli cinsiyet uçurumları devam etmektedir. Sağlık ve Hayatta Kalma yüzde 95,4 ile sabit kalırken, Siyasi Güçlenme 2023'ten yüzde 26'ya 0,7 puanlık hafif bir düşüş kaydetmiştir. Bu durum, bölgedeki bakanlık ve parlamento temsilinde cinsiyet dengesizliğini yansıtmaktadır.

- ◆ **Orta Doğu ve Kuzey Afrika**, yüzde 61,7'lik cinsiyet eşitliği puanıyla tüm bölgeler arasında son sırada yer almaktadır. Bu sonuca rağmen, bölge 2006 yılından bu yana genel olarak olumlu bir seyir izlemiş ve cinsiyet uçurumu puanını +3,9 puan artırmıştır. Ekonomik Katılım ve Fırsatlar alanında MENA ülkeleri yüzde 43,1'lik puanla genel sıralamada yedinci sırada yer almaktadır. Bölgede işgücüne katılım düşük seviyelerde seyretmekle birlikte, mesleki rollerdeki temsil olumlu yönde gelişmektedir. Eğitim Düzeyi yüzde 97,2 ile belirgin bir ilerleme kaydetmiş olup, okuryazarlık ve tüm eğitim kademelerinde kayıt oranlarında yaygın bir cinsiyet eşitliği görülmektedir. Sağlık ve Hayatta Kalma yüzde 96,4 ile istikrarlı seyretmekte olup, doğumda cinsiyet oranları dengeli olmakla birlikte, sağlıklı yaşam beklentisi açısından kalıcı farklar bulunmaktadır. Bölgenin 2024 yılında Siyasi Güçlendirme alanındaki performansı yüzde 11,7 ile en düşük seviyede yer almaktadır,

Eşitsizliği ortadan kaldırmak için gerekli kaynakları sağlamak, cinsiyet eşitliğini yeni ve yüksek kaliteli büyümenin itici gücü olarak kabul eden temel bir zihniyet gerektirir.

ancak bu rakamın arkasında 2006 yılından bu yana siyasi eşitlikte yüzde 8,4'lük bir artış ve ekonomiler genelinde bakanlık ve parlamento rollerinde kadınların temsilinin artması yatmaktadır.

Ekonomide ve liderlikteki cinsiyet eşitsizliği büyümeyi kısıtlıyor

- ◆ **Ekonomik, siyasi ortam ve iş ortamı:** Mevcut küresel ekonomik ortam, cinsiyet eşitliği sonuçlarını şekillendirmektedir. Karışık ekonomik görünüm kısa vadede iyimserlik sinyalleri verirken, uzun vadeli büyüme tahminleri 30 yılın en düşük seviyesindedir. Kadınlar ve kız çocukları için ekonomik beklentiler, devam eden durgunluk ve uzun süreli krizler nedeniyle tehdit altındadır. Cinsiyet eşitliğini ilerletmek için ekonomik politikaların benimsenmesi genel olarak artmış olsa da, bölgeler arasında sadece benimsenme açısından değil, kaynak sağlama ve uygulama açısından da belirgin farklılıklar bulunmaktadır. Eşitsizliği ortadan kaldırmak için gerekli kaynakları sağlamak, cinsiyet eşitliğini yeni ve yüksek kaliteli büyümenin itici gücü olarak kabul eden temel bir zihniyet gerektirir. Cesaret verici bir şekilde, bakım ekonomisindeki politika gelişmeleri, bakım

hizmetlerinin ekonomik öneminin giderek daha fazla kabul gördüğünün işaretidir. Cinsiyet eşitliğini iyileştirmeye yönelik iş dünyasının çabaları Latin Amerika, Orta Doğu ve Doğu Asya'da ivme kazanmaktadır. Çeşitlilik, eşitlik ve kapsayıcılık çabalarının daha uzun süreli olduğu yerlerde, verimlilik artışı, değişime uyum ve daha güçlü inovasyon sonuçları gibi getiriler de görülmektedir. Cinsiyet eşitliği, giderek zorlaşan makroekonomik ortamda ve iş ortamında bir rekabet avantajıdır.

◆ **Küresel işgücü piyasasında cinsiyet farkı:**

Küresel işgücüne katılımdaki eşitlik, son baskıdan bu yana iyileşmeye devam etti ve 2018 seviyelerinin üzerine çıkarak 2006'dan bu yana izlenen sabit örneklemdaki ekonomilerde yüzde 65,7'ye ulaştı. Bununla birlikte, bölgesel farklılıklar, kadınların işgücüne katılımının küresel düzeyde toparlanmasına rağmen, eşitliğin bağlamlara göre çok farklı hızlarda ilerlediğini gösteriyor. Küresel işsizliğin düşük gelirli ekonomilerde artması beklenirken, işsizlik de orantısız şekilde kadınları vurmaktadır.

◆ **İşgücünde temsil ve liderlik:** LinkedIn verilerine göre, 2024 yılında kadınların işgücündeki temsili, neredeyse tüm sektörlerde ve ekonomilerde erkeklerin altında kalmaya devam ediyor ve kadınlar küresel işgücünün yüzde 42'sini, üst düzey liderlerin ise yüzde 31,7'sini oluşturuyor. Küresel olarak bakıldığında, üst düzey pozisyonlara kadınların erişimi hâlâ sınırlıdır. Kadınlar

giriş seviyesindeki pozisyonların neredeyse yarısını doldurmakla birlikte, üst düzey yönetici pozisyonlarının sadece dörtte birini oluşturmaktadır. Geçmiş raporlarda umut verici bir eğilim olarak övülen kadınların liderlik pozisyonlarına alımı, 2023'te %37,5'ten %36,9'a gerilemiş ve 2024'ün başlarında %36,4'e düşerek 2021 seviyelerinin altına inmiştir. Ancak, işgücünde kadınların temsil oranı ne kadar yüksekse, ekonomik krizlerde işten çıkarmalara karşı direnç de o kadar artmaktadır.

◆ **Hükümette liderlik temsili:** Son 50 yılda, Küresel Cinsiyet Farkı Raporu'nda izlenen ekonomilerin neredeyse yarısı (yüzde 47,2) en üst düzey siyasi makamlarda en az bir kadın görevlendirmiştir. Parlamentoda cinsiyet eşitliği 2024 yılında yüzde 33 ile rekor seviyeye ulaşmış ve 2006 yılına göre neredeyse iki katına çıkmıştır. Bölgesel düzeyde, Latin Amerika zaman içinde sürekli iyileşme göstermektedir.

◆ **Mesleki ağların rolü:** İşgücünde cinsiyet eşitliği, kota ve politikalar gibi resmi önlemlerin yanı sıra profesyonel ağlar gibi gayri resmi faktörler aracılığıyla da ilerletilebilir. LinkedIn verileri, çevrimiçi profesyonel ağlardaki cinsiyet uçurumlarının, erkeklerin genellikle kadınlardan daha geniş ve daha güçlü ağlara sahip olmasına yol açtığını göstermektedir.

◆ **Eşitlikçi bakım sistemlerinin rolü:** Resmi koruma ve ebeveyn izni hükümleri

ile erkeklerin ve kadınların eşit bakım sorumluluklarına katılımına ilişkin algılar açısından bölgeler arasında ve bölgeler içinde önemli farklar bulunmaktadır. Ancak, daha geniş kapsamlı bakım hizmetlerine olan talebin artmasıyla birlikte bakım konusundaki tutumlar ve çerçeveler de değişmektedir. Son 50 yılda, ortalama doğum izni süresi 63 günden 107 güne, babalık izni süresi ise ortalama bir günden dokuz güne çıkmıştır. Dünya Bankası'nın araştırmalarına göre, izin sürelerinin eşitlenmesi ile kadınların işgücüne katılımı arasında pozitif bir korelasyon olduğu ortaya çıkmıştır. Çalışanların gayri resmi bakım verenler ve/veya resmi bakım çalışanları olarak desteklenmeleri için çocuk bakımının ötesinde ek önlemler alınması gerekmektedir.

◆ **Teknoloji geçişini çarpıtan cinsiyet**

farkları: LinkedIn verilerine göre, 2016 yılından bu yana kadınların bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik (STEM) ve STEM dışı işgücündeki temsil oranı artmıştır, ancak kadınlar STEM rollerinde hâlâ yeterince temsil edilmemektedir ve STEM işgücünün sadece yüzde 28,2'sini oluştururken, STEM dışı sektörlerde bu oran yüzde 47,3'tür. Kadınlar, STEM dışı rollerde işgücünün yarısından fazlasını oluştururken, STEM'de bu oran sadece üçte birdir. Buna karşılık, kadınlar STEM dışı liderlerin dörtte birini, STEM'de ise sadece onda birini oluşturmaktadır. Bu durum, kadınların kısa vadede olumsuz etkilenmesi muhtemel, düşük büyüme ve düşük ücretli işlerde çalışmaya devam etmeleri nedeniyle, teknolojik ve işgücü geçişleri açısından çift dezavantajlı duruma düşmelerine neden olmaktadır.

◆ **Yapay Zekâ yeteneklerinde cinsiyet farkı:**

Yapay Zekâ (YZ) yetenekleri konusunda son gelişmeler daha umut vericidir. Teknoloji, iş dönüşümünde giderek daha merkezi bir rol oynamaya başladıkça, LinkedIn'in yeni

2016'dan bu yana kadınların bilim, teknoloji, mühendislik ve matematik (STEM) ve STEM dışı işgücündeki temsil oranı artmıştır, ancak kadınlar STEM rollerinde hâlâ yeterince temsil edilmemektedir.

verileri, YZ mühendisliğinde kadın yeteneklerin yoğunluğunun 2016'dan bu yana iki katından fazla arttığını ortaya koymaktadır. Kadınlar hâlâ erkeklere göre sektörde daha az temsil ediliyor olsa da, teknoloji, bilgi ve medya gibi sektörlerde kadın YZ yeteneklerinde önemli artışlar görülmüştür. Sektör düzeyinde, YZ sektöründeki cinsiyet eşitliği eğitim, profesyonel hizmetler, imalat ve teknoloji, bilgi ve medya alanlarında kademeli olarak artmıştır.

◆ **Geleceğin becerilerinde cinsiyet farkı:**

Beceri profillerindeki cinsiyet farkları devam etmekte; erkeklerin ve kadınların teknolojik dönüşüme katılımlarını ve işin geleceğindeki olanaklarını etkilemektedir. Ancak çevrimiçi öğrenme açısından, Coursera verileri, işbirliği ve liderlik becerilerinin geliştirilmesi, öğretim ve mentorluk, empati ve aktif dinleme ile liderlik ve sosyal etki alanlarında kayıtlarda

cinsiyet eşitliğinin en yüksek seviyede olduğunu göstermektedir. Ancak, çevrimiçi beceri geliştirmede cinsiyet eşitliği, yapay zekâ ve büyük veri (yüzde 30), programlama (yüzde 31) ile ağlar ve siber güvenlik (yüzde 31) kurslarında mevcut işgücü açığını kapatmak için şu anda çok düşüktür.

- ◆ **Beceri talebi ve beceri geliştirme fırsatlarının algılanmasında cinsiyet farkı:** PwC'nin anket verileri, erkek ve kadın çalışanların çoğunluğunun becerilerini geliştirmek için aktif olarak fırsatlar aradığını ve çoğunun iş gereksinimlerinin önümüzdeki beş yıl içinde nasıl değişeceğini iyi anladığını ortaya koymaktadır. Bununla birlikte, mevcut roller göz önüne alındığında, talep algısında cinsiyet farklılıkları belirgindir.

Kadınlar, dijital, analitik ve yeşil becerilerin önümüzdeki beş yıl içinde mevcut kariyer yolları için daha az önemli olacağını düşünmektedir. Geleceğin becerilerini edinme fırsatlarının algılanmasında da cinsiyet farkı bulunmaktadır. Erkekler ve kadınlar okuldan iş hayatına geçerken, becerileri farklı şekillerde şekillenmeye ve değerlendirilmeye devam ediyor. Yeniden beceri kazandırma, işin geleceğinde ihtiyaç duyulacak tüm becerileri değerleştirmede ve dolayısıyla erkek ve kadınların cinsiyet ayrımı olmaksızın her türlü işe katılmalarını teşvik etmede önemli bir rol oynayabilir.

Bu yılın rapor sonuçlarının da gösterdiği gibi, ilerlemenin ölçeği ve hızı 2030 yılına kadar cinsiyet eşitliğini sağlamak için son derece yetersizdir. Zorlu mücadelelerle elde edilen ilerlemelerin geriye dönmemesi ve büyüme, refah, inovasyon ve sürdürülebilirlik yolunda tüm bireyler için eşit şartlar sağlanması için cinsiyet eşitliği çabalarına kaynak ayrılması hayati önem taşımaktadır. Cinsiyet eşitliğinin sağlanması, hükümetlerin ve iş dünyasının kaynaklarını ve zihniyetlerini, cinsiyet eşitliğinin adil ve sürdürülebilir büyümenin bir koşulu olarak kabul edildiği yeni bir ekonomik düşünce paradigmasına kaydırmasını gerektirir. ■

Kaynak: World Economic Forum

Ders kitapları toplumsal cinsiyet eşitliğini nasıl etkiliyor?

Çocuklar, belirli davranışların veya görevlerin erkekler veya kadınlar için daha uygun olduğu ya da bunlar arasında hiyerarşik bir ilişki olduğu fikriyle doğmaz. Büyüdükçe, çevreleri onların düşünce ve algılarını şekillendirir. Genç zihinlerin bilgi edindiği yaygın araçlardan biri ders kitaplarıdır. Bu kitaplar aynı zamanda sosyalleşme aracıdır. Peki, ders kitapları toplumsal cinsiyete dayalı bilgiler sunuyor mu?

Hintli araştırmacı Anushna Jha, okul kitaplarının toplumsal cinsiyet kalıplarını nasıl güçlendirebileceğini ve bu önyargıları belirlemek ve ele almak için toplumsal cinsiyet denetimleri yapmanın önemini araştırdı. Jha, Hindistan'da gerçekleştirilen bir toplumsal cinsiyet denetiminden yola çıkarak ders kitaplarının çocukların toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin anlayışını nasıl etkilediğini ve toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı eğitimi desteklemek için ders kitaplarının nasıl iyileştirilebileceğini inceledi.

Küresel Kalkınma Merkezi tarafından yapılan bir araştırma, dünya genelinde ders kitaplarında toplumsal cinsiyet önyargısının yaygın olduğunu, kadın karakterlerin yeterince temsil edilmediğini ve kitapların toplumsal cinsiyet önyargılarını pekiştirdiğini tespit etti. Ders kitapları aracılığıyla toplumsal cinsiyet önyargılarını pekiştiren bu örüntü, günlük olarak tükettiğimiz içeriklerden bağımsız değildir. Çeşitli meslekler için Google görsel arama sonuçları, rollerin ve mesleklerin toplumsal cinsiyet kimlikleriyle nasıl

ilişkilendirildiğini açıkça ortaya koymaktadır. Örneğin, "öğretmen" ve "hemşire" başlıklı görsel aramalarında ağırlıklı olarak kadın figürleri bulunurken, "patron" ve "memur" terimleri için yapılan aramalarda erkek figürleri gösteriliyor.

Neden cinsiyet denetimi?

Araştırmalara göre, çocuklarda toplumsal cinsiyet kavramı üç ila yedi yaş arasında oluşuyor. "Erkek gibi davran" gibi ifadeler ya da pembeyi kızlarla, maviyi erkeklerle ilişkilendirmek, kız çocuklarına oynamaları için oyuncak bebek ve mutfak seti, erkek çocuklarına ise araba vermek, kız çocuklarından yemek pişirmeye ve servis yapmaya erkek çocuklarındansa dışarıdaki işlere yardım etmesini istemek gibi görünüşte küçük uygulamalar, cinsiyet eşitliğine aykırı bir zihniyetin yerleşmesine neden olmaktadır. Ders kitaplarında bu tür önyargıların tekrarlanması, çocuklar arasında cinsiyet eşitliğine aykırı normları daha da belirginleştirmektedir. Bu durum, çocukların kendi benlikleri ve başkalarıyla ilişkileri üzerinde uzun vadeli etkiye sahiptir.

Hindistan'da 2020 Ulusal Eğitim Politikası, okul müfredatındaki alanlardan biri olarak toplumsal cinsiyet eşitliğinin, çoklu cinsiyet kimliklerine ilişkin farkındalığın ve çeşitliliğe saygının altını çizmektedir. Temel Aşama İçin Ulusal Müfredat Çerçevesi, ders kitaplarının tasarlanması ve seçilmesinde çeşitlilik ve kapsayıcılığı temel ilkeler olarak belirtmektedir.

Toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı eğitime önem veren bir vizyonla, eksikliklerin tespit edilmesi ve giderilmesi zorunludur. Toplumsal cinsiyetin öğrenme-öğretme sürecinde nasıl bir rol oynadığına dair kanıt toplamanın araçlarından biri de ders kitaplarının toplumsal cinsiyet denetimidir.

Toplumsal cinsiyet denetimi nedir?

Mali denetimlerden ödünç alınan "denetim" sözcüğünün kullanılmasının özel bir nedeni vardır: Bu, ders kitaplarının çeşitli unsurlarının sistematik olarak incelenmesine vurgu yapar. Ders kitaplarının toplumsal cinsiyetle ilgili alanlarını kapsamlı şekilde tespit etmeyi amaçlar. Toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştirmeye yönelik güçlü yönleri, boşlukları ve fırsatları belirlemek için yapılandırılmış araçlar kullanılır. Ders

kitaplarının eleştirel bir gözle incelenmesi; toplumsal cinsiyet konusunda daha fazla düşünmek için farkındalık yaratma, temsil, mesaj verme gibi alanlarda baskın kalıpları belirler. Ders kitaplarındaki bazı ortak unsurlar arasında metin içeriği, resimler, alıştırma soruları, tartışma ve etkinlik yönlendirmeleri yer alır.

Ders kitaplarının toplumsal cinsiyet

denetiminin öncelikle iki amacı vardır: Toplumsal cinsiyetin ders kitaplarının içeriğinde nasıl yer aldığını görmek ve ders kitapları aracılığıyla toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı zihniyeti teşvik etmek için fırsatları belirlemek.

Denetim deneyiminin sonucu

İşte Hindistan'daki bir eyaletten kısa bir hikâye... Bir hafta boyunca bazı öğretmenler ve öğretmen eğitimcileri ders kitaplarına yakından baktı. Ders kitaplarının gerçekten de toplumsal cinsiyete dayalı fikirleri yansıtır yansıtmadığını anlamak için Hindistan'daki 40.000'den fazla okulda birinci sınıftan sekizinci sınıfa kadar kullanılan yaklaşık 40 ders kitabı üzerinde bir toplumsal cinsiyet denetimi gerçekleştirdiler. Ders kitaplarının bu toplumsal cinsiyet denetimi; öğretmenler, öğretmen eğitimcileri ve ders kitabı yazarlarından oluşan yaklaşık 25 uygulayıcı tarafından yapıldı. Hatta bazıları bu ders kitaplarının yazımına katkıda bulunmuş kişilerdi. Diğerleri bu kitapları her gün sınıflarında kullanıyordu. Tam önlerinde duran ama bir şekilde gizli kalmış bazı gerçekleri fark ettiler.

Denetim, ders kitaplarının toplumsal cinsiyeti nasıl ele aldığına ilişkin nesnel ve nicel bulgular ile ders kitaplarında ne tür önyargılar ve mesajların yer aldığına ilişkin nitel bulguların bir karışımını ortaya çıkarmak üzere tasarlandı. Denetçiler, yazar ya da kullanıcı olarak bu ders kitaplarıyla yakından ilişkili olduklarından, niceliksel unsur özellikle tarafsız ve bireysel önyargıya en az yer verecek şekilde inceleme yapmalarını sağladı.

Birincil ve ikincil kanıtlara dayalı bir denetim çerçevesi oluşturuldu. Buna, daha önce ve çeşitli ülke bağlamlarında yapılan toplumsal cinsiyet denetimlerine ilişkin bir literatür taraması da dahil edildi. Çerçevenin kapsamı, denetlenecek ders kitaplarına bir ön bakış yapıldıktan sonra belirlendi.

Çerçeve üç alana odaklandı: temsil, mesaj verme ve konuşma. Temsil, ders kitaplarındaki karakterlerin ve resimlerin cinsiyet dağılımına, ana ve yardımcı karakterlerin cinsiyet dağılımına ve onlara atfedilen rol ve mesleklere bakmayı içeriyordu. Mesaj verme, ders kitapları tarafından seçilen temaları (karar alma ve otorite figürlerinin tasviri, farklı cinsiyet kimliklerine sahip kişilerle ilişkilendirilen nitelikler ve özellikler, aralarındaki ilişkiler, alanlara ve kaynaklara erişim ve kullanım oranı) kapsıyordu. Son olarak; ders kitaplarının toplumsal cinsiyet hakkında konuşmak için aktif olarak herhangi bir alan yaratıp yaratmadığı incelendi.

Çalışmadan çıkan sonuçlar

Bu çalışmadan çıkan temel derslerden biri, ders kitaplarının toplumsal cinsiyet eşitliğine dayalı eğitime doğru ilerlemek için muazzam bir potansiyele sahip olduğudur. Bu potansiyel, şu an itibarıyla büyük ölçüde kullanılmamaktadır. Ders kitapları bize, kadın ve erkeklerin farklı rol ve mesleklerde temsil edilmesinden toplumsal cinsiyetin ikili olmayan bir kimlik olarak kabul edilmesine kadar ileriye doğru bir yol açabilir. Toplumsal cinsiyetin diğer sosyo-kültürel kimliklerle kesişimselliği kadar, toplumsal

cinsiyet eşitliği değer ve uygulamalarına ilişkin mesajlar da büyük önem taşımaktadır.

İkinci olarak, ders kitabı resimlerine toplumsal cinsiyet ve kapsayıcılık merceğinden bakılması gerekmektedir. Bunlar sadece görsel olarak çekici değil, aynı zamanda çocuklar üzerinde bıraktıkları izlenim açısından da güçlüdür.

Bu denetimin üçüncü önemli sonucu; öğretmenlerin ve öğretmen eğitimcilerinin ders kitaplarının çocuklara toplumsal cinsiyet konusunda nasıl ince ve güçlü mesajlar verdiği konusunda farkındalıklarının artmasıdır. Denetim, ders kitaplarını daha eşitlikçi hale getirmek için eklenebilecek fikirler, stratejiler ve etkinliklerle konusunda yaratıcı fikirleri teşvik etmiştir.

Son olarak, ders kitaplarının sınıflarda kullanımının kolaylaştırılması büyük önem taşımaktadır. Kabul edilmelidir ki hiçbir ders kitabının toplumsal cinsiyet açısından mükemmel şekilde eşitlikçi ya da dönüştürücü olduğu iddia edilemez. Ancak, ders kitaplarındaki temalar çerçevesinde sınıflarda öğrencilerle yapılacak tartışmalar, çocukları ve gençleri toplumsal cinsiyet üzerine düşünmeye sevk edebilir. Ders kitapları en iyi ihtimalle harika bir kaynaktır. Ama nasıl kullanılacaklarına dair önemli çalışmalara ihtiyaç vardır.

Bu çalışmadan belki de en akılda kalıcı çıkarım, paydaşların bilinçsiz önyargılar ve bunların çocuklar üzerindeki etkileri üzerine düşünmeye katılım ve katkısının kilit önemde olduğudur. Öğretmen-denetçilerden birinin ifade ettiği gibi: "Ders kitabı geliştirme ekibinin bir parçasıydım. Ders kitaplarımızda toplumsal cinsiyet önyargıları olduğunu düşünmezdim. Ancak son birkaç günümü bu incelemeye ayırdıktan sonra, sınıflarda farkına bile varmadan pek çok toplumsal cinsiyet önyargısını pekiştirdiğimizi fark ettim!" ■

Kaynak: LSE - London School of Economics and Political Science

Genç erkeklerde yükselen kadın düşmanlığı ve çevrimiçi şiddeti nasıl önleyebiliriz?

Netflix'in şu dönem tüm dünyada popüler olan dizisi Adolescence; çağdaş erkeklik, çevrimiçi radikalleşme ve kadınlara ve kız çocuklarına yönelik şiddet konularında tartışmaları alevlendirdi. Ayrıca, sosyal medyadaki zararlı içeriğin baştan çıkarıcı gücüne karşı koymak için ailelerde ve okullarda yapılması gerekenler ile gerekli politika müdahalelerine ilişkin soruları gündeme getirdi.

Dizi, bu sorunların bazılarını çözmenin anahtarının ebeveynlerin ve öğretmenlerin "manosfer- erkekosfer"i anlaması olduğunu öne sürüyor. Bu, erkeklerin "erkek sorunları" hakkında konuştuğu web siteleri, sosyal medya fenomenleri ve topluluklardan oluşan bir ortama verilen bir isim... Bu ortamda kadın karşıtı ve anti-feminist görüşlerin de yaygın olduğunu görüyoruz.

Adolescence dizisinin yazarı Jack Thorne bir röportajında diziyle ilgili şöyle diyor:

"Karakterimiz Jamie, basit bir 'erkekosfer' ürünü değil. O, onu görmeyen ebeveynlerin, onu umursamayan bir okul yönetiminin ve onu durdurmamayan bir beynin ürünü. Aynı durumdaki binlerce çocuk belki onun yaptığını yapmazdı. Yine de 4chan ya da Reddit forumlarında ya da çoğu sosyal medya platformunda biraz zaman geçirirseniz kendinizi hızla karanlık alanda bulursunuz. Ebeveynler bu durumu düzeltmeye çalışabilir, okul yönetimleri okullarda cep telefonu erişimini engelleyebilir, ama bunlar yeterli değil, daha fazlasının yapılması gerekiyor."

Hükümetler, yasalar ve halk eğitim programları yoluyla kadın ve kız çocuklarına yönelik kadına karşı şiddeti ve çevrimiçi kadın düşmanlığını engellemeye çalışmaktadır. Peki ama gerçekten işe yarayacak olan şey nedir?

Ergenlik çağındaki gençler, yetişkinlerce çok da kolay anlaşılmayan bir dil kullanıyor ve aynı şekilde emojiyle farklı anlamlar yükleyerek aralarında iletişim kuruyorlar. Bu bir gerçek ancak bu argoya “ebeveynlerin ve öğretmenlerin bilmesi gereken bir dil” olarak yaklaşmak yanlış bir yaklaşımdır. Her nesil kendi hayatları hakkında kodlanmış şekillerde konuşmanın yollarını bulur. Gençlerin kullandığı dile genellikle, bir şeyleri gizlediklerine dair ahlaki endişelerle yaklaşılr. Oysa araştırmalar, ebeveynler ve çocuklar arasındaki düzenli, açık ve destekleyici konuşmaların çok daha önemli olduğunu göstermiştir.

Okulların rolü

Birleşik Krallık’ta başbakan, Adolescence’in okullarda gösterilmesini önerdi. Netflix de diziyi Birleşik Krallık genelinde ortaokulların kullanımına sundu.

Aralık 2024’te eğitim bakanı Bridget Phillipson, çevrimiçi kadın düşmanlığı hakkında yeni öğretim

kılavuzunu duyurdu. Bakan, “Bu tehlikeli fikirlerin işaretlerini mümkün olduğunca erken fark etmenin hayati önem taşıdığını” vurguladı.

Hükümetlerin bu konuları ciddiye aldığını görmek cesaret verici ancak bazı tuzaklar da var. Öğretmenler iş yükü ve hayat zorluklarıyla mücadele ediyor. Özellikle de cinsiyet eşitliği gibi konulardaki sınırlı eğitimleri de düşünülüğünde kaç öğretmen öğrencileriyle anlamlı ve destekleyici tartışmalar yürütebilir?

Bazı araştırmalar, kadın öğretmenlerin sınıflarında açık kadın düşmanlığıyla karşılaştıklarını göstermektedir. Bu durum, toplumsal cinsiyet ve şiddet hakkındaki konuşmaları daha da zorlaştırmaktadır. Kadın düşmanlığına konusundaki bilgilendirici konuşmalar, erkek çocukları uzaklaştırma tehlikesini de beraberinde getirmekte, erkek çocukların eylemleri nedeniyle suçlandıkları hissine kapılmalarına neden olmaktadır.

Kapsamlı bir yaklaşıma ihtiyaç var

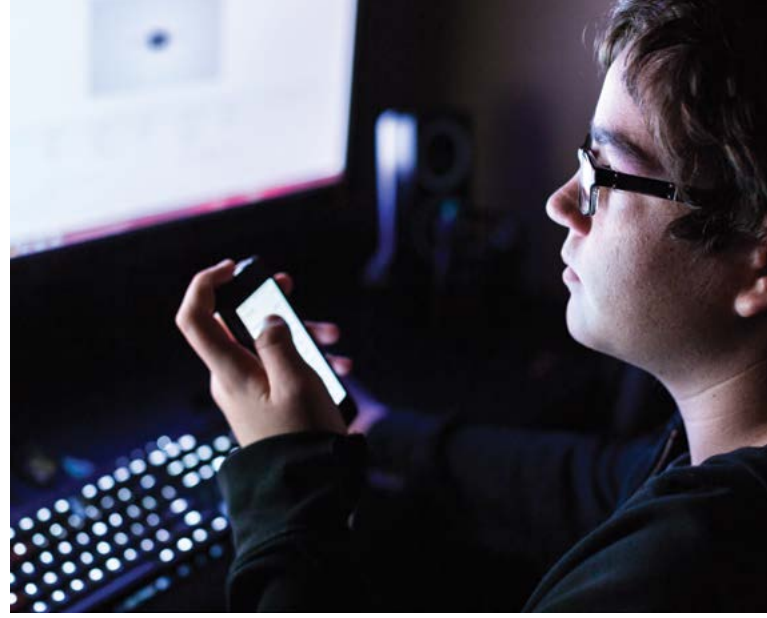
Sonuç olarak, toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti ve kadın düşmanlığını azaltmaya yönelik müdahaleler, toplumsal cinsiyet eşitliğini birkaç dersin içine hapsetmek yerine müfredata

Son yıllarda pek çok ülkede gençlik hizmetlerinde önemli kesintiler yapılmıştır.

entegre eden ve tüm eğitim hayatını kapsayan bir yaklaşıma ihtiyaç duymaktadır. Bu içerik, eğitim fakültelerinde öğretmen adaylarının eğitiminde de önemle ele alınmalıdır.

Pek çok üniversitede araştırmacılar; okullarda, toplum gruplarında ve internet forumlarında kullanılmak üzere, tehlikeli toplumsal cinsiyet normlarına meydan okumak için kaynaklar geliştiriyor. Bunlar arasında eleştirel düşünceyi geliştirmeye, erkeklığe dair baskın fikirleri açığa çıkarmaya ve erkek olmanın farklı yolları üzerine düşünmeye odaklanan araç setleri bulunmaktadır.

Dijital okuryazarlığın geliştirilmesi, genç erkeklerin tükettikleri içerikteki manipülasyon mekanizmalarını tespit etmesine ve “erkekosfer” ortamın çağrısına direnmelerine yardımcı olacaktır. Bu yaklaşım, genç erkekleri toplumsal cinsiyet politikaları ve “erkeklik” hakkındaki varsayımları yeniden düşünmeye teşvik edebilir. Nihai amaç toplumsal cinsiyete dayalı şiddeti azaltmaktır.

Bazı tartışmalar da erkek öğretmen istihdamının ve şefkat, empati ve duygusal kırılganlığa dayalı erkeklik modellerinin artmasının önemine odaklanmıştır. Bunlar cazip çözümler gibi görünmekle birlikte erkek rol modellerinin gençler için sonuçları iyileştirdiğine dair yeterli kanıt bulunmamaktadır.

Belki de en çetrefilli tartışma medya ve teknolojinin düzenlenmesiyle ilgilidir. Bu tartışmalarda bazıları Avustralya’nın 16 yaşından küçükler için sosyal medyayı yasaklama yaklaşımının takip edilmesi, hatta hükümetlerin gençler için akıllı telefonları tamamen yasaklaması gerektiğini savunuyor. Fakat uzmanlar, bu tür yasakların yarardan çok zarar getirebileceğinin altını çiziyor.

Çevrimiçi güvenlik yasaları, sosyal medya şirketlerini para cezaları yoluyla yasadışı ya da zararlı içerik ve algoritmaları denetleme konusunda sorumlu tutmanın bir yolunu bulabilir. Bu tür yasalar mahrem görüntü istismarı, siber tehdit ve diğer bazı çevrimiçi

Yasaların ifade özgürlüğünü nasıl etkileyeceği konusunda da ciddi endişeler vardır.

kadın düşmanlığı biçimlerini kapsasa da erkek üstünlüğünü savunan “erkekosfer” ortam içeriği konusunda yeterli gelmeyecektir.

Ayrıca bu yasaların ifade özgürlüğünü nasıl etkileyeceği ve çevrimiçi mahremiyetin altını oyup oymayacağı konusunda da ciddi endişeler vardır.

Gençlere yatırım yapılmalı

Bu stratejilerin birçoğunda sorun, genç erkeklerin hayatlarındaki maddi gerçekliği kabul etmemeleridir. Son yıllarda pek çok ülkede gençlik hizmetlerinde önemli kesintiler yapılmıştır.

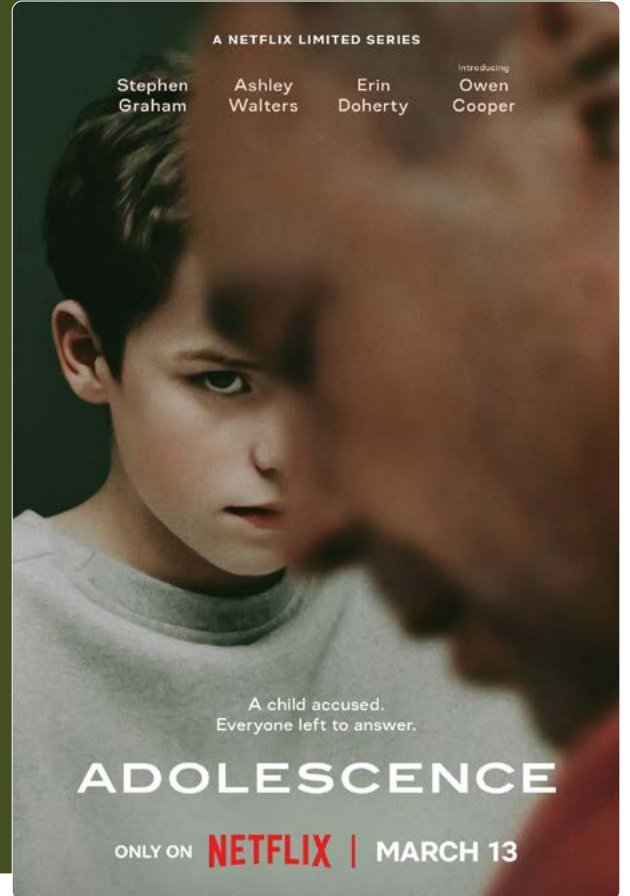
Erkek çocuklarının eğitim ve güvenli istihdam açısından beklentisi gittikçe geriye düşmektedir. Bölgeler ve sosyal sınıflar arasındaki eşitsizlikler daha da belirgin hale gelmektedir. Ve bu sorun, sosyal medyanın yasaklanmasıyla çözülemez.

Buna, toplumsal kopukluklar, güvensizlik, maddi güvencesizlik ve hayal kırıklıklarıyla sonuçlanan beklentilerin güçlü kombinasyonu da eklendiğinde, ergenlerin onaylanma hissi veren çevrimiçi bir dünyada teselli bulması şaşırtıcı değildir. ■

Kaynak: Laura Hood, *Conversation*

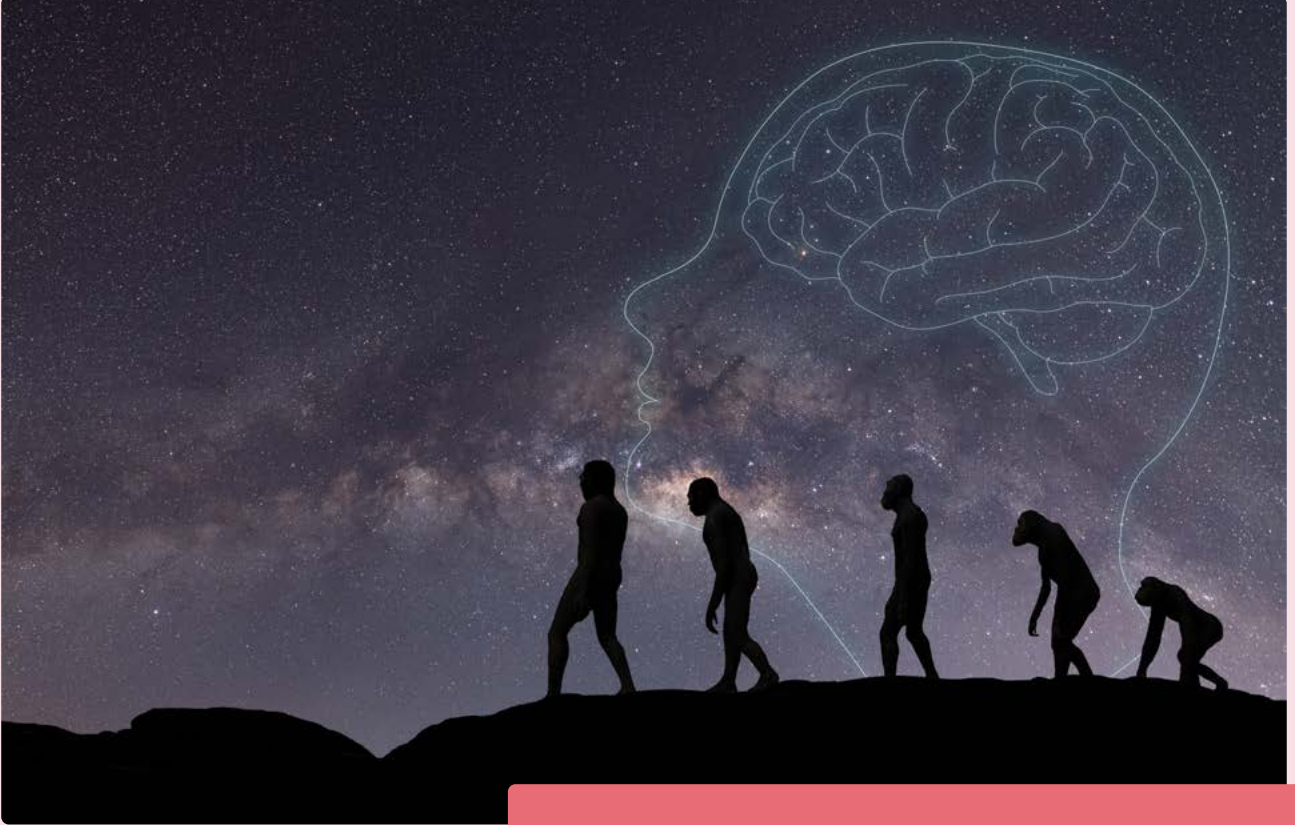
Adolescence

Netflix'in 2025 yapımı mini dizisi *Adolescence*, gençlik psikolojisi, dijital çağın etkileri ve aile dinamiklerini derinlemesine inceleyen çarpıcı bir suç draması olarak öne çıkıyor. Dizi, 13 yaşındaki Jamie Miller'in sınıf arkadaşı Katie Leonard'ı yedi kez bıçaklayarak öldürmekle suçlanmasının ardından gelişen olayları konu alıyor. Jamie'nin tutuklanması, ailesi ve çevresi üzerinde derin etkiler yaratırken, toplumun önyargıları ve medyanın baskısı da hikâyeye yön veriyor. Jack Thorne ve Stephen Graham tarafından yazılan ve Philip Barantini tarafından yönetilen dizinin her bölümü, olayları farklı bir perspektiften ele alıyor. *Adolescence*, sadece bir suç hikayesi anlatmakla kalmayıp, aynı zamanda sosyal medyanın gençler üzerindeki etkisini, “inel” kültürünü ve modern erkeklik krizini de derinlemesine işliyor. Jamie'nin internetteki zararlı içeriklerden nasıl etkilendiği ve bu durumun trajik sonuçları, dizinin merkezinde yer alıyor.

Son antropolojik çalışmalara göre önyargılar toplumsal cinsiyet eşitsizliğini körüklüyor

Kaliforniya Üniversitesinde Santa Barbara antropoloji profesörü David W. Lawson'a göre, farklı kültürlerde yapılan son araştırmalar, cinsiyet rolleriyle ilgili ataerkil inançlara yönelik olarak erkekler arasında bir dayanışma eğilimi olduğunu ortaya koyuyor. Bu eğilim sosyal uyum arzusuyla birleştiğinde, kadınların güçlenmesinin önünde önemli bir engel olabiliyor.

Bu konu ile ilgili bu son araştırmalar John Templeton Vakfı tarafından desteklenen Kültürel Evrim Topluluğu Dönüşüm Fonu tarafından

Cinsiyet rolleri, haklar ve sorumluluklar söz konusu olduğunda farklı kültürlerin, nesiller boyunca aktarılan ve sosyal öğrenme yoluyla edinilen farklı inançlara sahip olduğunu görüyoruz. Bazı inançlar daha eşitlikçi değerleri yansıtırken, diğerleri erkeklerin bağımsızlığını ve refahını ön plana çıkarıyor. Bir toplumda ataerkil zihniyet yerleştiğinde, değiştirilmesi hiç de kolay olmuyor.

finanse edildi ve Kaliforniya Üniversitesi Santa Barbara Evrimsel Antropoloji Laboratuvarı ile Tanzanya'nın Mwanza kentindeki Ulusal Tıbbi Araştırma Enstitüsü işbirliğiyle gerçekleştirildi. Lawson ve ekibi, yakın zamanda yayınlanan iki makalede araştırma sonuçlarını paylaştı.

Araştırmalar, Tanzanya'nın kuzeybatısında kentleşen bir kırsal toplulukta gerçekleştirildi. Bu dinamik ortamda kentleşme, kadınların eğitim düzeyini artırırken erkeklerin yavaş yavaş daha eşitlikçi tutumlar benimsemeye başlamasını sağlamış görünüyor. Bulgular toplumdaki inatçı önyargılarla mücadele etmenin, kadınların güçlenmesini teşvik etmede çok önemli bir strateji olabileceği fikrini desteklemektedir.

Ataerkil inançlar konusunda erkek dayanışmasını en fazla yaşlı erkekler sergiliyor

Araştırma sonuçlarıyla ilgili *Evolutionary Human Sciences* dergisinde yayınlanan ilk makalede araştırma ekibi, erkeklerin ataerkil inançlara yönelik dayanışmayı abartma eğiliminde olduğunu doğrulamıştır. Örneğin, erkeklerin yüzde 17'si "Erkek çocuk sahibi olmak kız çocuk sahibi olmaktan daha iyidir" ifadesini desteklerken, katılımcıların yüzde 40'ı diğer erkeklerin bu fikirde olduğunu düşünmektedir.

David W. Lawson

Aynı örüntü, toplumsal cinsiyetle ilgili çok çeşitli inançlar için de geçerlidir.

Ekip ayrıca hangi tür erkeklerin, ataerkil zihniyet konusunda diğer erkeklerle daha fazla dayanışma eğiliminde olduğunu da değerlendirdi. Veri analizini, antropoloji alanında yüksek lisansını kısa süre önce tamamlayan yazar Zhian Chen yönetti. Chen'e göre; sürekli kültürel değişim yaşayan topluluklarda, bu tür önyargılar ve varsayımlar eskimiş sosyal bilgilere dayanıyor. Bu nedenle, güncel olmayan bilgilere daha fazla maruz kalan yaşlı erkeklerin, ataerkil inançlar konusunda erkek dayanışmasını en fazla sergileyen topluluk olduğu görülüyor.

Kraliyet Antropoloji Enstitüsü Dergisi'nde yayınlanan diğer makale, toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin inançların erkek grupları arasında genellikle görünmez kılındığı fikrini destekliyor. Çünkü erkeklerin ev işlerine katkıda bulunup

Başkaları hakkındaki yanlış algılar ataerkil normların değişmesine direnç göstermeye hizmet ediyor. Erkekler arasında bu konuda daha açık bir diyalog gereklidir.

bulunmadığı ya da cinsiyet ve üremeye ilgili kararlarda kadınların özerkliğini destekleyip desteklemediği gibi faaliyetler kapalı kapılar ardında gerçekleşiyor.

Geleneksel maskülen kalıplara bağlılık

Muhimbili Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesinde araştırmacı olan Alexander Ishungisa, yerel topluluk üyeleriyle yaptığı bir dizi grup görüşmesinden sonra şu sonucu çıkardı. “Katılımcılar, diğer erkeklerin neye inandığını herkesin gözü önünde gerçekleşen davranışlar yoluyla anlamamanın kolay olmadığını ortaya koydu. Bazı erkekler, özel alanlarında kadınları destekleyen adımlar atsa da bu diğer erkekler tarafından

bilinmemektedir. Bu da erkeklerin değişen değerler hakkında yeni şeyler öğrenmesini engeller.”

Çalışma ayrıca erkeklerin, kişisel tercihleriyle çelişse de geleneksel maskülen kalıplara bağlılıklarını stratejik olarak devam ettirdiğini ortaya koydu.

“Erkekler, kadınları destekleyen davranışlarını gizleme ve hane içi kararlarda yetkilerini abartma eğilimi gösteriyor. Bu tür hikâyeler anlatarak topluluklarında güçlü erkek olarak görülmelerini sağlıyorlar. Böylece gelenekleri yok sayan biri olarak görülmenin bedellerinden de kaçınmış oluyorlar.”

Ekip bu sonuçların, cinsiyet rollerinin katı veya doğuştan gelen değil, sosyal ve kültürel olarak değişen özellikler olduğu yönündeki teorik açıklamaları desteklediğini söylüyor. Bu bakış açısına göre, sosyal beklentiler davranışlar üzerinde güçlü bir etkiye sahip...

Başkaları hakkındaki yanlış algılar ataerkil normların değişmesine direnç göstermeye hizmet ediyor. Bu nedenle kadınların güçlenmesini teşvik etmek için erkekler arasında bu konuda daha açık bir diyalog gereklidir. Böylelikle sorunlu yanlış algılar ortadan kaldırılabilir ve erkekler evde ve kamusal alanda, değişen cinsiyet rollerini daha rahat benimseyebilir.

Cinsiyet rolleriyle ilgili sosyal ve kültürel dinamikler hakkında hâlâ öğrenecek çok şeyimiz var; kültürel evrim ve sosyal öğrenme stratejilerini inceleyen antropologlar bu tartışmalara katkıda bulunma konusunda büyük bir potansiyele sahip... ■

Kaynak: The University of California Santa Barbara News

Antropoloji ile aile içi şiddete dair önyargıları yenebiliriz

Kadına karşı şiddet; araştırma, adalet ve kamu politikalarının önündeki en büyük zorluklardan biri olmaya devam ediyor.

Hobbes, Rousseau ve Freud gibi birçok düşünür, şiddeti canlı, özgür ve bilinçli varlıkların doğasında var olan, insana özgü bir fenomen olarak öne çıkarmış ve bu durumda kurumların şiddet fenomenlerini “kontrol altına almak” için belirleyici rol oynadığını belirtmiştir. Ancak, derinlemesine saha araştırmalarına dayanan çağdaş antropologların çalışmaları, aile içi şiddeti düşünmek ve anlamak için başka yollar gerektiğine işaret etmektedir.

Antropoloji, aile içi şiddeti tüm kesimleri etkileyen karmaşık bir sosyal sorun olarak ele almayı sağlar. Bu sorunla genellikle birçok başka sorun da ilişkilidir: ataerkil sistem, sosyal dışlanma, ruh sağlığı, cinsiyetçi temsiller...

Aile içi şiddet, bir sosyal üretilerdir

Sosyal bilimlerde aile içi şiddet, cinsiyet sorunlarıyla bağlantılı olarak, erkeklerin kadınlar üzerinde uyguladıkları bir tür sosyal kontrol biçimi olarak kabul edilmektedir. Sıradan cinsiyetçilik, aile içi şiddetin başlıca sosyal nedenidir: Şiddet uygulayan erkekler, kendilerini kadınlardan üstün gördükleri için, kadınları hakimiyetleri altına almak amacıyla onlara karşı şiddet içeren davranışlarda bulunma hakkına sahip olduklarını düşünürler.

Ayrıca, birçok çalışma bu şiddetin sadece fiziksel bir hareketle tanımlanamayacağını göstermektedir. Şiddet, bir dizi unsurdan oluşur: kontrol ilişkisi; çeşitli şiddet biçimlerinin (sözlü, psikolojik, fiziksel, cinsel, ekonomik) birikimi ve şiddetin sonuçlarının ciddiyeti.

Bununla birlikte, cinsiyetten başka faktörler de devreye girer, örneğin aile içi şiddetin diğer yapısal şiddet biçimleriyle derinlemesine iç içe geçmiş olması... Bu da sosyal dışlanma ve aşağılanmayı besler ve sınıf ilişkilerinin merkezinde yer alır. Aile içi şiddeti anlamak ve ardından şiddet görmüş kişilere destek sunmak, bu kişilerin sosyoekonomik kökenini ve statüsünü de dikkate almayı gerektirir.

Bu çeşitlilik, saldırganların belirli bir profile sahip olduğu yönündeki önyargıları çürütmektedir. Diğer bir deyişle, araştırmalar şiddetin tüm kesimlerde işlendiğini gösterirken, saldırganların çoğunluğunun göçmen ya da ırkçılığa maruz kalan erkekler olduğu yönündeki önyargıyı çürütmektedir.

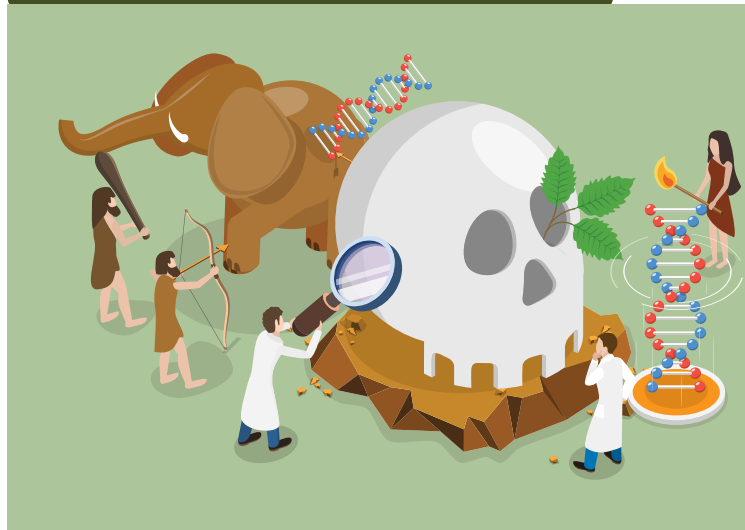
Bununla birlikte, ekonomik durumu kötü olan saldırganların cezalandırma oranları daha fazladır. Sosyal konum ve bunlarla bağlantılı güç ilişkileri, şiddetin adli sonuçları açısından önem kazanmaktadır. Zira ayrıcalıklı kesimlerden gelen erkeklerin kendini savunmak için kelimenin tam anlamıyla mücadele ettiği, bu mücadelede sosyal konumlarının sağladığı kaynaklardan (özellikle maddi ve entelektüel) yararlandığı görülmektedir.

Yerel araştırmalarla aile içi şiddeti anlamak

Bo Wagner Sørensen, yaklaşık 30 yıl önce Grönland'ın başkenti Nuuk'ta, aile içi şiddet vakalarında halkın şiddeti nasıl algıladığını ve açıkladığını incelemek için bir saha araştırması yaptı. Onlara göre şiddet; kadın, kocasının eş, baba veya aile reisi olarak sosyal konumunu, erkekliğini ve onurunu tehdit ettiğinde patlak veriyordu.

Antropolog, bunu yerel toplumun modernleşmesinin özel hayatın merkezinde

Araştırmalar şiddetin tüm kesimlerde işlendiğini gösterirken, saldırganların göçmen ya da ırkçılığa maruz kalan erkekler olduğu yönündeki önyargıyı çürütmektedir.

kendini gösteren etkilerinden biri olarak gördü. Düşünce; “Erkeklerin ve kadınların toplumdaki yeri altüst oldu, kadınlar ekonomik özerkliğe kavuştu ve beklenen itaatkâr davranışlardan uzaklaşmaya başladı” şeklindeydi. Bu erkekler için şiddet kullanımı, cinsiyet sınırlarını yeniden kurmanın bir yolu olarak algılanıyordu. Sørensen, Nuuk’taki aile içi şiddeti, toplumsal cinsiyete dayalı bir olgu olarak, “toplumsal düzen içinde planlanmış bir eylem” olarak anlamıştı.

1990’larda Grönland toplumunda yaşananlar, diğer sosyokültürel bağlamlardan çok da farklı değildi. Araştırmacılar, ortak mekanizmaların varlığını ortaya koymaktadır.

Bir toplumsal üretim olarak aile içi şiddet

Antropologlar, aile içi şiddeti görünmez kılan veya küçümseyen birçok toplumsal gerekçeyi geçersiz kılacak bir bilgi birikimi oluşturmaya katkıda bulunuyor. Bu gerekçeler iki türdedir: doğallaştırma ve patolojikleştirme. Birincisi, erkeklerin doğuştan şiddet eğilimli olduğu fikrine dayanır ve öfke gibi bazı duyguların başka bir anlayışını yansıtır. Bu gerekçeye göre bu duygular erkeklerin içinde o kadar güçlü bir baskı yaratır ki şiddet kontrol edilemez şekilde, kasıtsız bir patlama olarak ortaya çıkar. Aile içi şiddetin ikinci yaygın sosyal gerekçesi, saldırganların

patolojikleştirilmesidir: Şiddet, zihinsel dengesizliğin bir sonucu ve dolayısıyla kişinin rahatsızlığının bir belirtisi olarak görülür.

Bu gerekçelerden uzaklaşmak için araştırmacılar, aile içinde şiddet gören kadınların deneyimlerini dinlemeye başladı. 2002 yılında Fransız Polinezyası’nda bu tür şiddet suçlarından yargılanarak psikiyatrik tedaviye mahkûm edilen erkeklerin hikâyelerini toplayan Dolorès Pourette’nin çalışması buna bir örnektir. Pourette, bu eylemlerin, o zamana kadar erkek ve kadın rollerinin net şekilde ayrıldığı bir sömürge toplumunda, erkeklerin aile içindeki otoritesini sorgulamasıyla bağlantılı olduğunu belirtti.

Bu çalışmalar, maruz kalınan yaşam koşullarının bir sonucu olarak ataerkil model sarsıldığında; erkeklik, toplumsal değişim ve zihinsel sağlık arasındaki karmaşık ilişkileri ortaya koymaktadır. Marie-Elisabeth Handman, özellikle New York’a göç eden Porto Rikolu uyuşturucu kaçakçıları üzerine yaptığı araştırmaya atıfta bulunarak şöyle yazmaktadır: “Erkekler, ister sömürgecilik ister sosyal dezavantajların yaşandığı banliyölere sürülerek olsun, egemenlik altında tutulduklarında, erkekliğe toplumsal olarak atfedilen özelliklerden (örneğin, ailenin geçimini sağlamak) mahrum kalır ve bu erkeklikten mahrum bırakılmanın bedelini kadınlar ağır şekilde öder.” Aile içi şiddetin merkezinde, güç mücadelesi olduğu kadar normatif meseleler de vardır.

Foucault'nun izinden giden psikanalistler Laurie Laufer ve Thamy Aiouch, iktidar ilişkisinin, cinsiyet norm ve rollerinin yeniden üretilmesi yoluyla özel hayatın içinde yeniden şekillendiğini ve şiddete dönüşen çatışmaların genellikle bu nedenle tetiklendiğini göstermiştir.

Ne yapabiliriz?

Aile içi şiddeti ahlaki bir sorun olarak değil, toplumsal bir sorun olarak ele almak bazı sonuçlar doğurur. Bu konuda çeşitli çalışma alanları ortaya çıkmakta ve sivil toplum aktörleri tarafından farklı şekillerde ele alınmaktadır. Şiddet failinin sorumluluğunun bir kısmının üstlenilmesi konusu, bu alanlardan biri olup önemli ve gereklidir, ancak bu yol toplumsal açıdan hâlâ pek "çekici" değildir. Bu konu üzerine yeterince düşünülmemektedir ve dolayısıyla konuşulmamaktadır.

Daha yapısal bir başka yol ise, Freud'un zamanında da bahsettiği gibi, özellikle klinik takip yoluyla "sosyal normların dönüştürülmesi" çalışmasıdır. Bu, sosyal, normatif ve duygusal ilişkilerin karmaşıklığına dikkat çeken ve böylece erkeklik normlarını yeniden tanımlamak için

Şiddet failinin sorumluluğunun bir kısmının üstlenilmesi önemli ve gereklidir, ancak bu yol toplumsal açıdan hâlâ pek "çekici" değildir.

sosyal bilim araştırmacılarını dinlemeyi de gerektirir.

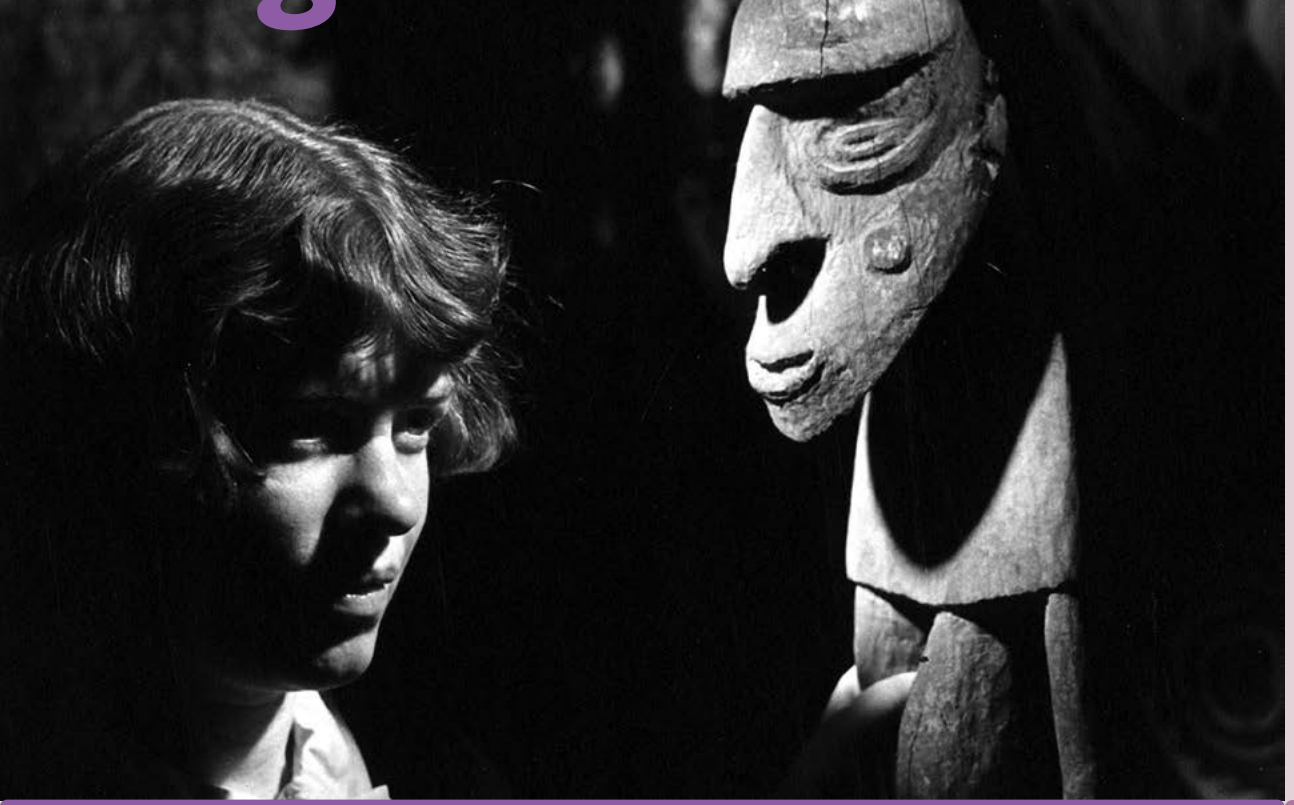
Antropoloji, araştırmacıların sahada uzun süre kalmaları ve farklı aktörleri dikkatle dinlemeleri sayesinde, bu karmaşıklığı giderebilecek en uygun disiplindir. Henüz yeterince araştırılmamış olan aile içi şiddet konusunu ele alarak önemli bir rol oynamaktadır. Özellikle, orta ve üst sınıf erkeklerin uyguladığı şiddet büyük ölçüde görünmezdir ve üzerine düşünülmemektedir. Bu konuyu ele almak, önyargıları ve bu konuda dayatılan sessizliği ortadan kaldırıp gerçeği daha iyi anlamak için gereklidir. ■

Kaynak: *Conversation*

FEMİNİST PORTR

Margaret Mead

Feminizme ilham veren antropolog

Margaret Mead, 20. yüzyılın en etkili antropologlarından biridir. Güney Pasifik'te, özellikle Samoa'da yaptığı çığır açıcı saha çalışmaları, antropoloji alanını dönüştürdü ve bu alanı daha geniş kitlelerin dikkatine sundu. Mead, akademi sınırlarının ötesine geçerek bir kültür ikonu haline geldi. O; cinsiyet, cinsellik ve sosyal normlarla ilgili yaygın görüşlere meydan okuyan bir entelektüeldi.

Margaret Mead, 16 Aralık 1901'de Pennsylvania'nın Philadelphia kentinde ilerici bir entelektüel ailenin çocuğu olarak dünyaya geldi. Babası Edward Sherwood Mead, Pennsylvania Üniversitesi Wharton School'da ekonomi profesörüydü ve annesi Emily Fogg Mead, sosyolog ve feministti. Bu ortam Margaret'ı küçük yaşlardan itibaren eleştirel düşünmeye teşvik etti.

Mead, Indiana'daki DePauw Üniversitesine gitti, ancak daha sonra Columbia Üniversitesine bağlı bir kadın üniversitesi olan Barnard College'a transfer oldu. Burada, entelektüel gelişimini derinden etkileyecek iki isim olan ünlü antropolog Franz Boas ve Ruth Benedict'in öğrencisi oldu. 1923'te lisans, 1924'te yüksek lisans derecesini aldı; 1929'da antropoloji alanında doktorasını tamamladı.

Samoa'da saha çalışmaları yaptı

1925'te Mead, kariyerini şekillendirecek ve Batı kültürünün varsayımlarını sorgulayacak ilk saha çalışması için Samoa'ya gitti. Henüz 23 yaşında olan Mead, kendi kültüründen çok farklı bir kültürde yetişen kız çocuklarını incelemeye başladı. Amacı, özellikle ergenlik dönemindeki insan davranışlarını araştırmaktı.

Mead'in ilk kitabı, *Coming of Age in Samoa* (Samoa'da Ergen Olmak), büyük yankı uyandırdı. Mead, saha çalışmasına dayanarak, Samoa'daki ergenlerin, Batı'da sıklıkla görülen duygusal çalkantıların aksine nispeten stressiz bir

yetişkinliğe geçiş yaşadığını savundu. Bu farkı biyolojik faktörlerden ziyade kültürel faktörlere bağlayarak, davranışların ve sosyal rollerin doğuştan belirlenmediğini, öğrenildiğini vurguladı. Bu iddia radikal sonuçlar doğurdu. Kişilik ve cinsiyet rolleri kültürel olarak inşa edilmişse değiştirilebilirlerdi; bu, daha sonraki feminist hareketlerin temel fikri oldu.

Papua Yeni Gine'de cinsiyet rollerini değerlendirdi

Samoa'daki araştırmasının ardından Mead, dikkatini cinsiyet ve kültür arasındaki ilişkiye çevirdi. 1930'ların başında, o zamanlar Yeni Gine olarak bilinen bölgede saha çalışması yaptı ve Arapesh, Mundugumor ve Tchambuli (şimdiki adıyla Chambri) adlı kabileleri inceledi.

Mead, bu gruplar arasında cinsiyet rollerinin nasıl büyük farklılıklar gösterdiğini belgeledi: Arapesh'lerde hem erkekler hem de kadınlar şefkatli ve işbirlikçiydi. Mundugumor'larda her iki cinsiyet de saldırgan ve rekabetçiydi. Tchambuli (Chambri) toplumunda Mead, kadınların ekonomik kaynak sağlayıcı ve karar verici olarak görev aldığını, erkeklerinse görünüşle ve sanatsal uğraşlarla ilgilendiğini gözlemledi. Mead, bu çalışmasıyla cinsiyet rollerinin biyolojik olarak belirlenmediği, kültürel beklentiler tarafından şekillendirildiği fikrini pekiştirdi.

1940'lardan 70'lere kadar Mead; *Redbook* gibi dergilerde köşe yazıları yazarak aşk, evlilik ve aile hayatı hakkında antropolojik görüşler sundu. Sık sık radyo ve televizyon röportajları;

üniversitelerde ve kamu forumlarında konferanslar verdi. New York'taki Amerikan Doğa Tarihi Müzesinde etnoloji küratörü olarak görev yaptı. Karmaşık fikirleri anlaşılır bir dille aktarabilme yeteneği, onu 20. yüzyılın en etkili kamu entelektüellerinden biri haline getirdi.

Mead'in gençlik kültürü üzerindeki etkisi

1960'lar ve 70'lerde Mead, dikkatini kuşak çatışmasına ve karşı kültür devriminin yol açtığı kültürel dönüşümlere yöneltti. Ergenlik üzerine yaptığı önceki çalışmaları; cinsellik ve isyan gibi konularda yeni değerlerin yükselişini yorumlama konusunda ona otorite kazandırdı. Gençlik hareketlerinin yanında yer alan Mead, nesiller arası açık diyalogu savunuyordu. Mesajı tutarlıydı: Kültür sabit değildir ve toplumlar değişen ihtiyaç ve değerlere uyum sağlamak için gelişmelidir. Mead, sürdürülebilir kalkınma ve bütünsel eğitimi savunarak, büyüyen çevre hareketine de katkıda bulundu.

Feminist düşünceye katkıları

Margaret Mead, resmi olarak feminist siyasi örgütlere katılmamış olsa da, antropolojik çalışmalarıyla daha sonraki feminist teorinin entelektüel temellerini attı. Araştırmaları, yazıları ve kişisel felsefesi, Batı toplumunun ataerkil varsayımlarına meydan okudu ve ikili cinsiyet rollerinin evrenselliğini sorguladı. Sonuç olarak Mead, 1960'lar ve 70'lerdeki ikinci dalga feminist hareketin şekillenmesinde önemli bir figür haline geldi.

Mead'in feminizme en önemli katkılarından biri, biyolojik determinizme, yani cinsiyet rollerinin kültürden ziyade biyolojinin doğrudan bir sonucu olduğu fikrine karşı

ısrarlı mücadelesiydi. *Sex and Temperament in Three Primitive Societies* (Üç İlkel Toplumda Cinsiyet ve Mizaç) adlı kitabında Mead, Batı toplumunda geleneksel olarak maskülen (saldırgan, rekabetçi gibi) veya feminen (pasif, şefkatli gibi) olarak kabul edilen özelliklerin biyolojik olarak sabit olmadığını, kültürler arasında farklı şekilde dağıldığını gösterdi. Bu, ataerkil cinsiyet hiyerarşisinin sözde "doğal"lığını sorgulamak için bilimsel bir temel sağladı. Simone de Beauvoir ve Shulamith Firestone gibi feministler bu görüşten büyük ölçüde yararlandı.

De Beauvoir'un ikonik ifadesi, "*Kadın doğulmaz, kadın olunur*" Mead'in antropolojik gözlemlerini yansıtır ve kadınlığın biyolojik bir kader değil, sosyal bir yapı olduğu argümanını güçlendirir.

1970'lerden itibaren feminist akademisyenler, Mead'in çalışmalarını politik bir bakış açısıyla yeniden inceledi ve onun saha raporlarında cinsiyet akışkanlığının ve kadınların yaşamlarının çeşitliliğinin etnografik bir doğrulamasını keşfetti. *Male and Female* (Erkek ve Kadın) adlı kitabında

Mead, farklı toplumların erkek ve kadınlara yönelik beklentilerini doğumdan itibaren nasıl şekillendirdiğini ayrıntılı olarak anlatmıştır. Sosyalleşme kalıplarının (oyunlar, mitler, tabular) cinsiyet kimliğini pekiştirmede kritik bir rol oynadığını vurgulamıştır. Feminist eğitimciler ve teorisyenler, bu eserde Batı eğitim ve medyasında cinsiyet stereotiplerini yıkmak için pek çok enstrüman bulmuştur.

Bağımsızlığı somutlaştıran bir hayat sürdü

Akademik yazıları dışında Margaret Mead, feminist bağımsızlığı somutlaştıran bir hayat sürdü. Entelektüel olarak iddialı, mesleki açıdan hırslı ve ilişkiler, annelik ve cinsellik konusunda

Margaret Mead, sadece antropolojiyi değil, kadınlar, cinsiyet ve toplum hakkındaki düşüncelerimizi de yeniden şekillendiren bir öncüydü.

toplumsal beklentilere meydan okumaktan çekinmeyen biriydi. Üç kez evlendi ve kızı Mary Catherine Bateson'ı (o da bir antropolog) yetiştirirken, uluslararası alanda tanınmış bir kariyer kurdu. Ruth Benedict ve Rhoda Metraux gibi kadınlarla entelektüel ve derin yakın ilişkileri oldu; kısıtlayıcı cinsiyet ve cinsel normlara karşı geldi.

Mead, ikinci dalga feminizmin doruk noktası olan 1978 yılında vefat etmesine rağmen, fikirleri feminist hareketin gelişmesinde merkezi bir rol oynadı. Mead'ın cinsiyetin kültürel bir performans olduğu konusundaki ısrarı, sonraki feminist ve queer teorisyenlerin, özellikle Judith Butler'ın çalışmalarında derin bir yankı buldu. Butler, *Gender Trouble (Cinsiyet Belası)* adlı kitabında, cinsiyetin bizim varlığımız değil, yaptığımız bir şey, yani tekrarlanan davranışlar yoluyla sergilenen bir performans olduğunu savunur. Bu, Mead'ın yıllar önce yaptığı etnografik çalışmalarda cinsiyet rollerinin toplumlar arasında büyük farklılıklar gösterdiğini ve kültürel ritüeller yoluyla sürdürüldüğünü ortaya koyan bulguları ile büyük ölçüde örtüşmektedir.

Günümüzde cinsiyet çalışmaları programları, Mead'i sadece araştırma bulguları için değil, aynı

zamanda metodolojik yenilikleri, özellikle de Batı normlarına meydan okumak için kullandığı karşılaştırmalı kültürel analiz için de temel içeriklerine dahil etmektedir.

Mead'ın kültürel özgüllüğe verdiği önem, kesişimsel feminist harekete de öncülük etmiştir. Kimberlé Crenshaw gibi modern kesişimsel feministler, bu düşünceyi ırk, sınıf, cinsellik ve yetenekleri de kapsayacak şekilde genişletmiştir. Mead, "kesişimsel" terimini kullanmamış olsa da, onun antropolojik bakış açısı, kadınların tek tip olmadığı ve kültürel bağlamın baskı ve güçlenmeyi anlamak için gerekli olduğu ilkesini desteklemiştir.

Margaret Mead, sadece antropolojiyi değil, kadınlar, cinsiyet ve toplum hakkındaki düşüncelerimizi de yeniden şekillendiren bir öncüydü. Kültürler arası insan davranışlarının muazzam çeşitliliğini belgeleyerek, erkek egemenliğinin veya geleneksel cinsiyet rollerinin doğal veya kaçınılmaz olduğu fikrine karşı güçlü bir yanıt verdi. Mead'ın hayatı ve çalışmaları, kültürel dönüşümün mümkün olduğunu ve diğer yaşam biçimlerini anlamının cinsiyet eşitliği ve özgürlüğe giden yolları aydınlatabileceğini göstermektedir. ■

Şiddet anında başvurabileceğin
Kadın Danışma Merkezi
telefon numarası
0312 458 89 00/ 1154- 3501

BİLİYOR MUYDUN?

Kadın Emeği stantları
için başvurabileceğin
telefon numarası
0312 458 89 00/ 3514

Psikolog ve Aile Danışmanlığı
için başvurabileceğin
telefon numarası
0312 458 89 00/ 1154

Eşitlik ve Farkındalık Bürosuna
ulaşmak için başvurabileceğin
telefon numarası
0312 458 89 00/ 3505-3508

EŞİTLİĞİN KALBI
ÇANKAYA

HÜSEYİN CAN
Güner
ÇANKAYA BELEDİYE
BAŞKANI

Çankaya
BELEDİYESİ

Çankaya
BELEDİYESİ
KADIN BÜLTENİ